

ONTDEK HET LAND VAN WATER

 BATAVIA
 LAND

 JAARVERSLAG
 2017

An aerial photograph of a harbor at sunset. The sun is low on the horizon, creating a bright, shimmering reflection on the water. In the foreground, a large, dark blue sailing ship with three masts is docked at a pier. A Dutch flag is flying from the stern. To the left of the sailing ship, a long, dark barge is also docked. The water is calm, and the sky is a mix of orange and blue. In the background, there are long, narrow landmasses or piers extending into the water. The overall mood is serene and majestic.

**“MET VOLLE KRACHT
EN VOL VERTROUWEN
DE TOEKOMST
TEGEMOET.”**

INHOUD

VOORWOORD	4
1. BATAVIALAND IN 2017	6
Batavialand kreeg vorm / Profiel Batavialand	7
Batavialand bracht je in vervoering / Publiek en Presentaties	11
Batavialand gaf je nieuwe inzichten / Educatie in Batavialand	20
Batavialand bouwde aan onze collecties, deed er onderzoek naar en deelde kennis / Kennis & Collecties	23
2. DE INTERNE ORGANISATIE	34
ICT	35
Inkoop en Contractbeheer	35
HRM	36
3. DE FINANCIËLE ORGANISATIE VAN BATAVIALAND	40
Risicobeheersing binnen Stichting Erfgoedpark Batavialand	41
Financiële instrumenten	43
Continuïteit	44
Balans, resultaten, omzet en kosten	44
Resultaten 2017 in relatie tot Begroting 2017	48
Resultaten 2017 in relatie tot Realisatie 2016	49
4. VOORUITBLIK	50
5. MEDEZEGGENSCHAP	54
6. VERSLAG VAN DE RAAD VAN TOEZICHT STICHTING ERFGOEDPARK BATAVIALAND	58
7. OVERIGE GEGEVENS	62
8. BIJLAGEN	68
Provincie Flevoland, beschikking eenmalige subsidie ontwikkelgelden	69
Provincie Flevoland, beschikking subsidieverlening boekjaarsubsidie	74
Jaarrekening Stichting Erfgoedpark Batavialand	92

VOORWOORD

In het afgelopen jaar heeft Stichting Erfgoedpark Batavialand een hoogtepunt mogen beleven in haar nog jonge bestaan. Want vanaf 1 juli 2017 zijn zowel de Bataviawerf als het museale deel van Nieuw Land Erfgoedcentrum opgegaan in Batavialand. Een moment waar we jaren naar toe gewerkt hebben. Ook de taken voor het behoud en beheer van de maritieme rijkscollectie worden per deze datum onder regie van Batavialand uitgevoerd.

Ik ben er trots op dat we na jaren van voorbereiding deze stap hebben kunnen zetten. Het is een stap die vertrouwen in de toekomst laat zien. Zowel vanuit onze (mede-)financiers, stakeholders als de gemeente en de provincie maar zeker ook vanuit onze medewerkers en vele vrijwilligers. Want zij vormen het fundament van Batavialand.

Dankzij de bijdrage voor de ontwikkeling van Batavialand die wij van de provincie Flevoland hebben mogen ontvangen zijn in 2017 de eerste stappen gezet naar vernieuwing van ons bezoekersaanbod en hebben we de organisatie kunnen versterken. Dit laatste was een belangrijke voorwaarde om op een professionele manier invulling te kunnen geven aan toekomstige groei en verantwoorde uitvoering van onze (wettelijke) taken.

Het nationale verhaal van Nederland is het verhaal van het leven op de grens van land en water. Een verhaal dat ons internationaal op de kaart heeft gezet. Een verhaal over een leven dat ons DNA heeft gevormd. Dat verhaal ontdek je in Batavialand. In 2017 hebben ruim 110.000 bezoekers kennis genomen van dat verhaal, een stijging van 8% ten opzichte van het jaar ervoor.

De programmering en de daarmee gepaard gaande bezoekersactiviteiten zijn in 2017 opgehangen aan het thema 'wind in de zeilen'. Het meest tastbaar werd dit thema in een route die onze bezoekers konden afleggen door zowel het museum als de werf van Batavialand waarbij men op een (inter-) actieve manier kennis kon maken met alle aspecten van zeilende handel in zowel vervlogen tijden als ook de toekomst.

Dat laatste kenmerkt Batavialand; we willen niet alleen een erfgoedpark zijn dat verhaalt over onze geschiedenis. We willen onze bezoekers meenemen naar de toekomst. Meenemen naar de uitdagingen en kansen die er liggen voor toekomstige generaties.

De realisatie van de ambities van Batavialand voor de komende jaren is een grote kans en een uitdaging. In 2017 hebben we daar een eerste gezamenlijke stap voor mogen zetten die zich heeft geuit in een nieuwe huisstijl, profilering onder het merk Batavialand en nieuwe presentaties, seminars, bouwactiviteiten en onderzoek. In dit jaarverslag leest u daar meer over. Intussen is het jaar 2018 al een aantal maanden oud. Dit jaar herdenken we het feit dat 100 jaar geleden de Zuiderzeewet werd aangenomen. Een wet waarvan de uitvoering grote impact had op Nederland, op de Nederlanders, op ruimtelijke inrichting, op natuur,

op het leven op de grens van land en water. Die grens werd verlegd. De Zuiderzeewerken zijn een feit. Met diverse activiteiten zal ook Batavialand in 2018 stilstaan bij dit bijzondere thema.

De koers die in 2017 is ingezet zullen we de komende jaren vasthouden. Dat kan alleen maar dankzij de vele bezoekers, de vrienden van Batavialand en de fondsen en sponsors. Wij zijn hen zeer erkentelijk voor hun bezoek en steun. Tot slot wil ik mijn waardering uitspreken voor de 300 vrijwilligers en vele medewerkers van Batavialand en hen danken voor hun betrokkenheid en tomeloze inzet. Mede dankzij hen hebben wij in 2017 grote stappen kunnen zetten.

Hans Maris
Directeur-Bestuurder

01 BATAVIA LAND IN 2017

BATAVIALAND KREEG VORM

Profiel Batavialand

Stichting Erfgoedpark Batavialand, statutair gevestigd in Lelystad, is op 28 april 2014 opgericht en heeft als doel de exploitatie en doorontwikkeling van een erfgoedpark, waarin de historie en de karakteristieken van Nederland, door het verhaal van het leven op de grens van land en water, op allerlei wijzen worden verbeeld, beschreven en tentoongesteld.

MISSIE

Batavialand draagt de Nederlandse pragmatische mentaliteit uit, gevormd door de uitdaging van het leven op de grens van land en water. Batavialand etaleert de kennis en kunde over die verbinding van land en water: kennis en kunde over polders, watermanagement, scheepsbouw en handel; in het verleden, het heden en in de toekomst. Batavialand is de plek waar je meegenomen wordt in de wereld van handelsgeest en technologie. Waar Michiel de Ruyter en Cornelis Lely elkaar logisch ontmoeten als symbolen van en fundering voor de Nederlandse maatschappij en onze cultuur. Met haar programmering bereikt Batavialand een breed nationaal en internationaal publiek.

“Waar Michiel de Ruyter
en Cornelis Lely elkaar
vinden”

VISIE

Batavialand wordt hét park dat de Nederlandse mentaliteit en kracht uitdraagt, verbindend voor Nederlanders en wervend voor buitenlanders. Batavialand streeft ernaar het publiek diepgaand te informeren middels een intense beleving en intensieve samenwerking met markt- en overheidspartijen. Batavialand wil zich ontwikkelen tot dé plek in Nederland waar de oorsprong van ons nationale DNA, gevormd door het leven op de grens van land en water, voor het voetlicht wordt gebracht.

COLLECTIEPROFIEL

In lijn met de missie en visie van Batavialand is het profiel van de collectie van Batavialand opgesteld. Batavialand verzamelt collectie die past bij het verhaal van Nederland en de Nederlander levend op de grens van land en water. Speerpunten zijn watermanagement, scheepsbouw en scheepvaart en handel. Flevoland neemt binnen dit verhaal een bijzondere plaats in als dé locatie waar de samenhang tussen de genoemde onderwerpen het beste zichtbaar is; door te polderen (het Zuiderzeeproject/watermanagement) leg je de eeuwenoude bodem

bloot (land- en maritieme archeologie) waardoor de sporen van het scheepsbouw- en scheepvaartverleden van Nederland naar boven komen.

Dit collectieprofiel geeft richting aan de opbouw van de collectie: het verzamelen van collectie via aankoop, schenking en het aannemen van legaten, en het afstoten van collectie via het proces van selectie en de-selectie en het uitvoeren van een verantwoorde afstoting.

Door het in Batavialand samengaan van de Bataviawerf met het museum en het onderzoek van Nieuw Land Erfgoedcentrum, en het bij het erfgoedpark door het Rijk en de provincie Flevoland in beheer geven van de Rijksmaritieme- en de provinciale archeologische collectie, is bij Batavialand nu een nationale collectie aanwezig op het gebied van scheepsbouw en scheepvaart en een provinciale collectie op het gebied van Flevoland en het Zuiderzeeproject. Vanwege de thematische inhoud en de periode die wordt bestreken (van prehistorie tot heden), aard van de collectie (archeologische objecten en historische archieven) en de duur van de collectieopbouw (gestart voor of vlak na de Tweede Wereldoorlog) kan zowel bij de Rijks- als provinciale verzameling worden gesproken over unieke erfgoedcollecties. Het online steeds meer via open data beschikbaar zijn van gedigitaliseerde collecties van derden betekent dat Batavialand verbindingen legt met deze collecties en niet zelf alles in huis hoeft te verzamelen. Zo zijn er bijvoorbeeld afspraken gemaakt met het Zuiderzeemuseum omtrent het gezamenlijk met andere collectiebeheerders rond de voormalige Zuiderzee opbouwen van een Zuiderzeecollectie waaruit iedereen kan putten en doet Batavialand mee aan het portaal Collectie Nederland.

SAMENWERKINGEN

Batavialand beheert voor het Rijk de maritieme archeologische collectie en werkt hierbij nauw samen met de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed in Amersfoort. Voor Flevoland beheert Batavialand de provinciale erfgoedcollecties. In beide gevallen bestrijkt 'het beheer van de collectie' zowel het feitelijke beheer van de collecties als ook het vertellen van het verhaal van Batavialand. Het erfgoedpark ontvangt bijdragen voor de uitvoering van deze taken. De betrokken overheden zijn deponhouders, Batavialand is depotbeheerder.

Batavialand is behalve een publieksinstelling, ook een organisatie met een belangrijke sociaalmaatschappelijke rol. Het erfgoedpark voert scheepsbouwprojecten uit in werkplaatsen die de nevenbedrijven van de scheepbouw belichamen (onderhoud schepen, zeilmakerij, tuigerij, beeldsnijden, smidse, touwslagerij etc.). Onder leiding van leermeesters worden in deze werkplaatsen deelnemers van werkervaringstrajecten opgeleid met het doel ze uit te laten stromen naar een betaalde baan. Dit gebeurt in nauwe samenwerking met het Werkbedrijf Lelystad.

Batavialand is tevens een 'museum' en als zodanig geregistreerd in het nationale museumregister. Als museum werkt Batavialand nauw samen met de Nederlandse Museumvereniging en het publiek kan met de Museumkaart terecht voor een bezoek aan Batavialand. In 2017

voerde Batavialand in de provincie Flevoland het Landelijk Contact van Museumconsulenten uit. Dit houdt in dat de conservator van de museale collectie van Batavialand als museumconsulent het management van de andere musea in de provincie adviseerde ten aanzien van het bestuur van hun organisatie vanuit oogpunt van kwaliteitsverbetering en vergroting publieksbereik.

Batavialand is ook een kenniscentrum en onderzoekinstelling en werkt als zodanig nauw samen met universiteiten en hogescholen, en instellingen die ook kennistaken uitvoeren betreffende de missie van Batavialand. Vanuit het programma van de wetenschappelijke + voor onderzoek, door de provincie Flevoland gefinancierde promotieplaatsen bij universiteiten, en de IFMAF (International Fieldschool for Maritime Archaeology Flevoland) werken nog vier onderzoekers aan hun dissertatie. Met steun van NWO wordt in samenwerking met ADC Archeo Projects die de IJsselkogge opgroef, een digitaal model ontwikkeld van de kogge. Met het Steunpunt Archeologie en (jonge) Monumenten van Flevoland, Genootschap Flevo, Heemschut Flevoland, de Nederlandse Genealogische Vereniging Flevoland, de Stichting Kennis-transfercentrum Flevoland en de Archeologische Werkgemeenschap Flevoland worden inhoudelijke programma's (symposia, boekpresentaties, congressen, voordrachten, Cornelis Lelylezing en erfgoedlunches) verzorgd voor liefhebbers. Met de provincie Noord-Holland werkt Batavialand samen aan het toegankelijk maken van het zogenaamde Palmhoutwrak (de BZN17) van Texel. In 2017 maakte onderzoeker Arent Vos al deel uit van het externe onderzoeksteam en startte met het schrijven van een basisrapportage. Als projectleider Inrichting Batavia kon hij de opgedane kennis over dit zeventiende-eeuwse scheepswrak vertalen naar reconstructies van objecten voor de eveneens zeventiende-eeuwse Batavia.

Bij het project Reconstructie van het Waterschip waren in 2017 drie studenten betrokken van de Hogeschool van Amsterdam; zij ontwikkelden in opdracht van Batavialand en hun opleiding een 'stille aandrijving' voor het schip.

Als erfgoedinstelling met een kennisfunctie is Batavialand lid van de landelijke Vereniging van Science Centra en van EXARC, de internationale vereniging van openluchtmusea op het gebied van experimentele archeologie. Landelijk vertegenwoordigt Batavialand Flevoland in het Overleg van provinciale Erfgoedhuizen in Nederland.

Voor de gemeente Lelystad is Batavialand coördinator van de Erfgoedcommissie Lelystad die de gemeente adviseert over het monumentenbeleid en het beheer en behoud van bijzonder karakteristiek gemeentelijk erfgoed.

LOCATIE

Batavialand is geworteld in Flevoland, de grootste polder ter wereld en het grootste scheepskerkhof op aarde. Het park doet zijn standplaats recht door het erfgoed en de (bodem)archieven van de provincie goed te beheren en het verhaal over het ontstaan en de ontwikkeling van Flevoland op attractieve wijze te vertellen. Batavialand vervult een

belangrijke rol in de verdere ontwikkeling van het Batavia Kwartier in Lelystad.

Batavialand dankt haar naam aan de reconstructie van het 17de-eeuwse V.O.C. Retourschip 'de Batavia'. Dit schip, gebouwd in de periode 1985-1995 in Lelystad, is het icoon van de stad en naamgever van diverse ontwikkelingen in het kustgebied. Vanwege de prominente rol van de Batavia en de essentie van de locatie van het erfgoedpark namelijk op nieuw gecreëerd land, is de keuze voor de naam Batavialand een logische en is de aanwezigheid van Batavialand in het Batavia Kwartier naast Batavia Stad een vanzelfsprekendheid.

BEZOEKERSPROFIEL

Bezoekersaantallen

Batavialand trok in 2017 in totaal 110.473 bezoekers Dit is een stijging van 8,5% ten opzichte van 2016. Deze stijging is mede tot stand gekomen door de acceptatie van de Museumkaart die vanaf 1 juli ook op de locatie werf geldig werd. Het bredere aanbod vanaf 1 juli heeft ook extra bezoekers opgeleverd.

Profiel doelgroepen

Batavialand richt zich met name op:

- Nederlandse (dag)toeristen (gezinnen en 50+)
- Schoolgroepen
- Buitenlandse bezoekers

Naast de reguliere nationale en internationale individuele bezoekers en groepsbezoek zoals scholen, ontvangt Batavialand tevens bezoekers vanuit verenigingen, bedrijven en touroperators.

BATAVIALAND BRACHT JE IN VERVOERING

Publiek en Presentaties

PUBLIEKSAANBOD

Voor het publiek heeft Batavialand in 2017 divers nieuw aanbod ontwikkeld zoals:

- De tentoonstelling 'Gezonken Schatten' met scheepsarcheologische topstukken uit het Maritiem Depot van Batavialand.
- Het familiespel 'Op handelsmissie' dat in aanvulling op de tentoonstelling 'Gezonken Schatten' is ontwikkeld.
- De publieksinformatie op de bouwplaats van het Waterschip.
- De Ontdekkingsreis Wind in de Zeilen; een interactieve familieroute die de locaties museum, werf en de Batavia als een logisch geheel aan elkaar verbindt. Bezoekers komen op de route allerlei facetten tegen die te maken hebben met zeilende handel. Van VOC tot Hanze, van het leven op een handels(zeil)schip tot scheepsbouwtechnieken in zowel heden, verleden als de toekomst.
- De Blacklight speurtocht op de Batavia waarbij kinderen met een blacklight-zaklamp via aanwijzingen alles over de spannende reis van de Batavia ontdekken en leren.

“In 2017 creëerden wij een divers en aantrekkelijk nieuw aanbod”

TIJDELIJKE TENTOONSTELLINGEN

- Van 27 januari tot 6 juni was de tijdelijke tentoonstelling 'Kunst, uit eigen verzameling', te bezichtigen in Batavialand. Met deze expositie werden een aantal van de meest interessante werken uit de eigen kunstverzameling van het museum getoond.
- In het kader van het jubileumjaar "50 jaar Lelystad" is in de Schatkamer bij Batavialand museum de fototentoonstelling 'Oog voor Lelystad' gerealiseerd. Oog voor Lelystad bevat bijzondere foto's gemaakt door Henk Hutten en Jan Blom uit de periode vanaf 1968. De tentoonstelling werd op 21 juni 2017 officieel geopend en liep door tot het vroege voorjaar van 2018.

foto: Niels Blekemolen

WIND IN DE ZEILEN

De Ontdekkingsreis Wind in de Zeilen; een interactieve familieroute die de locaties museum, werf en de Batavia als een logisch geheel aan elkaar verbindt. Bezoekers komen op de route allerlei facetten tegen die te maken hebben met zeilende handel. Van VOC tot Hanze, van het leven op een handels(zeil)schip tot scheepsbouwtechnieken in zowel heden, verleden als de toekomst..

foto: Niels Blekemolen

PUBLIEKSACTIVITEITEN EN EVENEMENTEN

Batavialand heeft regelmatig extra publieksactiviteiten georganiseerd. Deze activiteiten varieerden van activiteiten als workshops bij de verschillende ambachten, het spel 'Op handelsmissie' en de aanwezigheid van de re-inactors "Leven aan boord", tot ingehuurde activiteiten zoals verhalenvertellers, workshop handlettering en de aanwezigheid van bekende karakters zoals Geronimo Stilton.

Lezingen en boekpresentaties

De AWN Flevoland - Vereniging van Vrijwilligers in de Archeologie verzorgde een lezingenprogramma en er hebben verschillende boekpresentaties plaatsgevonden in Batavialand, waaronder de presentatie van het boek 'De Flevowand, van Bayeux tot Biddinghuizen', over de Flevowand die vanaf medio 2018 in Batavialand zal worden tentoongesteld.

“Van de succesvolle Piratendag tot Sinterklaas op de Batavia.”

Museumweek

Maritieme archeologie was het centrale thema van Batavialand tijdens de Nationale Museumweek van 3 t/m 9 april 2017. In dit kader werd de tentoonstelling 'Gezonken Schatten' onder de aandacht gebracht en daarnaast waren er nog tal van activiteiten. Tijdens deze week zijn er rondleidingen in ons Maritiem Depot en een aantal lezingen over scheepsarcheologie onder water gegeven. Ook was er een demonstratie over conservering.

VOC-dag

De VOC-dag is een jaarlijks terugkerend evenement dat bezoekers meeneemt naar de Gouden Eeuw met activiteiten zoals kanonschieten, wantklimmen en demonstraties van verschillende ambachten. Naast de Batavia lag ook de replica van VOC-schip De Halve Maen aan de steiger.

Piratendag

Begin september vond de Piratendag plaats in Batavialand. Overal waren piraten te zien en piratenactiviteiten te doen. Op de werf konden kinderen hun piratendiploma halen en in het museum konden ze op zoek naar een echte schat en vertelde een piraat trots over zijn wapens. Ook in 2017 was de Piratendag weer een succesvol evenement.

Oktober – Maand van de Geschiedenis

Oktober is de Maand van de Geschiedenis: hét grootste historische evenement van Nederland, waar Batavialand ook aan mee deed. In 2017 was het thema 'Geluk'.

Emiel Hakkenes verzorgde deze maand een lezing in Batavialand over zijn net uitgekomen boek 'Polderkoorts'. "Polderkoorts" vertelt het intrigerende verhaal van de man die het opnam tegen Cornelis Lely en zijn plannen voor de aanleg van de Afsluitdijk: Eibert den Herder, een ongeschoolde ondernemer die zich zorgen maken over de consequenties van de afsluiting voor o.a. de visserij maar ook de veiligheid.

Weekend van de Wetenschap

Op 7 en 8 oktober vond het landelijke evenement Weekend van de Wetenschap plaats. In heel Nederland werden tal van activiteiten georganiseerd om wetenschap op toegankelijke wijze te presenteren aan publiek. Batavialand deed mee aan dit weekend en bood op zondag 8 oktober bijzondere rondleidingen in het conserveringsstation van het scheepswrak de IJsselkogge aan.

Nationale Archeologiedagen

Batavialand heeft op 14 en 15 oktober 2017 met verschillende activiteiten deelgenomen aan de Nationale Archeologiedagen. Er was een familie lezing, een archeologisch spreekuur en amateurarcheologen van de AWN, Vereniging van Vrijwilligers in de Archeologie – afdeling Flevoland, vertelden bezoekers over hun werk.

Sinterklaas op de Batavia

Net als afgelopen jaren werd begin december het evenement Sinterklaas op de Batavia georganiseerd. In samenwerking met de Flevolandse Theatervereniging JTL werd de voorstelling 'Sint en het Schateiland' aangeboden.

**“RUIM 300
VRIJWILLIGERS
NEMEN JE GRAAG
MEE VAN TOEN
NAAR NU.”**

PIRATENDAG

Batavialand draagt de Nederlandse pragmatische mentaliteit uit, gevormd door de uitdaging van het leven op de grens van land en water. Batavialand etaleert de kennis en kunde over die verbinding van land en water: kennis en kunde over polders, watermanagement, scheepsbouw en handel; in het verleden, het heden en in de toekomst. Batavialand is de plek waar je meegenomen wordt in de wereld van handelsgeest en technologie. Waar Michiel de Ruyter en Cornelis Lely elkaar logisch ontmoeten als symbolen van en fundering voor de Nederlandse maatschappij en onze cultuur. Met haar programmering bereikt Batavialand een breed nationaal en internationaal publiek.

MARKETING

De formele start van Batavialand op 1 juli 2017 bood, mede door de financiële bijdrage van provincie, mogelijkheden voor nieuwe en grote ontwikkelingen. Zo is de nieuwe website van Batavialand gelanceerd en zijn de eerste stappen gezet voor de ontwikkeling en lancering van een nieuwe huisstijl. Aangezien deze huisstijl in 2017 nog in ontwikkeling was, is er gekozen voor een marketing aanpak op productniveau. De nieuwe activiteiten en presentaties werden via diverse kanalen gepromoot.

PERS EN MEDIA

In 2017 werd gericht media ingekocht. Er is gebruik gemaakt van zowel offline als online media. Er is er ingekocht bij verschillende recreatiekranten, Kidsweek, Kidsproof, dagjeuit.nl en magazines zoals Ouders van nu en Vriendin, maar ook het Museumtijdschrift. Daarnaast hebben we gebruik gemaakt van Facebook-campagnes en gratis en betaalde vermeldingen in online agenda's.

Het is belangrijk dat de lokale markt betrokken wordt en blijft bij Batavialand, mede daarom is er geadverteerd bij Omroep Flevoland en in de Flevopost.

Batavialand heeft deelgenomen aan de Metropool Campagne van Amsterdam Marketing. Het doel van de Metropoolcampagne is om bezoekers die in Amsterdam overnachten te verleiden een bezoek te brengen aan de regio, waaronder dus ook Batavialand. Mede hierdoor zien we het aandeel internationale bezoekers stijgen.

Batavialand heeft in 2017 verschillende persberichten gepubliceerd welke met name door de lokale media goed zijn opgepakt.

ACTIES

In 2017 zijn er diverse (kortings)acties opgezet met verschillende bedrijven en media met als doel het genereren van extra bezoekers. Bij evenementen werden er kortingsacties geplaatst in lokale kranten zoals de Flevopost. In totaal hebben er ca 10.000 bezoekers gebruikt gemaakt van een actie. Met name de acties met Albert Heijn de ANWB en de Loterijen Webshop waren zeer succesvol.

NATIONALE PROFILERING

Batavialand neemt deel aan Nederland Waterland. Een samenwerkingsverband met o.a. de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed, het Ministerie van Infrastructuur en Milieu, Rijkswaterstaat, een aantal kustprovincies en toeristische organisaties zoals Toerisme Flevoland met als doel het creëren van een overkoepelend verhaal en het versterken van het aanbod.

In deze samenwerking is Batavialand een van de zogenaamde watericonen, naast o.a. de Deltawerken en de Afsluitdijk.

ZAKELIJK AANBOD

Door de fusie zijn er meer mogelijkheden ontstaan voor de zakelijke markt met meer vergaderruimten, meer capaciteit en meer mogelijkheden voor extra activiteiten zowel op de werf als in het museum. Door een meer actieve benadering van deze markt verwachten we in dit segment in 2018 een groei te realiseren.

GROEPEN

In 2017 heeft Batavialand weer volop groepen mogen verwelkomen. Batavialand kent diverse groepen die schoolexcursies, kinderfeestjes bedrijfsuitjes en familiedagen boeken. Een contract met een Nederlandse touroperator zorgde met name in het laatste kwartaal voor veel extra bezoekers.

BEURZEN

Op 27 en 28 september 2017 was Batavialand vertegenwoordigd op de beurs Flevozakenfestival om de zakelijke mogelijkheden van Batavialand te presenteren aan het bedrijfsleven van Flevoland.

SAMENWERKINGSVERBANDEN

Combinatietickets en arrangementen

Batavialand heeft combinatietickets en arrangementen met Aviodrome, Orchideeënhoeve en het Zuiderzeemuseum. Bezoekers kunnen het bezoek aan Batavialand combineren met een bezoek aan een andere instelling voor een voordelig tarief. Voor groepen zijn er arrangementen inclusief catering samengesteld zodat er een compleet dagje uit kan worden aangeboden.

Kajuitsessies

In samenwerking met de Underground Lelystad zijn er drie akoestische concerten aan boord van de Batavia georganiseerd. Alle drie de concerten waren snel uitverkocht. Na de kajuitsessies zijn er veel enthousiaste reacties binnengekomen van de bezoekers van de concerten. Deze samenwerking zal in 2018 worden voortgezet.

Travel Trade

Batavialand neemt sinds 2015 actief deel aan de coalitie Travel Trade Flevoland. Een samenwerking van bedrijven uit Flevoland om gezamenlijk de trademarkt te bewerken. Dit is een initiatief van Toerisme Flevoland. Het doel van deze coalitie is om gezamenlijk meer touroperators naar Flevoland te trekken. Flevoland is voor touroperators in het buitenland nog een relatief onbekende bestemming.

BATAVIALAND GAF JE NIEUWE INZICHTEN

Educatie in Batavialand

EDUCATIE AANBOD BATAVIALAND

Op zowel de locatie werf als museum is het aanwezige educatief materiaal verouderd. Beide locaties bieden actieve uitgangspunten waarmee een educatief bezoek waardevol ingericht kan worden. In 2018 zal het educatief aanbod vernieuwd en uitgebreid worden. Vanuit het onderwijs is er veel vraag naar begeleiding. Er zal daarom veel aandacht besteed worden aan het vormen van een groep mensen (vrijwilligers) die educatieve bezoeken op locatie goed kunnen begeleiden.

“2018 is het jaar van
educatieve vernieuwing
en verbetering.”

NAT

Voor het vierde achtereenvolgende jaar heeft Batavialand samen met Waterschap Zuiderzeeland NAT, hét waterevenement voor het onderwijs georganiseerd. Basisschoolleerlingen van de groepen zes tot en met acht kregen een ochtend vol watereducatie met workshops van Waterschap Zuiderzeeland, Rijkswaterstaat, Vitens, de Koninklijke Nederlandse Redding Maatschappij en HKV lijn in water en Batavialand zelf. De workshops gingen over inpolderingen, waterbeheer en (water)veiligheid. Besproken werden vragen als: zijn de dijken sterk genoeg; wat gebeurt er in Flevoland als een dijk doorbreekt; hoe maak je een polder; hoe komen we aan ons drinkwater; wat te doen op het water als het stormt en wat doen we met al die scheepswrakken die we in Flevoland vinden? De workshops sloten aan bij de kern- en leerdoelen van het basisonderwijs. In overleg met Waterschap Zuiderzeeland is besloten NAT in deze vorm niet te continueren.

WIND IN DE ZEILEN

In 2017 is het project Wind in de Zeilen ontwikkeld. Het betreft een educatief project voor bezoekers met kinderen. Bij de entree ontvangen kinderen een zogenaamd paspoort met daarin de route die je kunt volgen en een kompas. Het kompas wordt actief gebruikt om van de ene naar de andere locatie te ‘navigeren’. Op beide locaties zijn onderdelen van het project te vinden en uit te voeren. Het laat bezoekers met kinderen de gehele breedte van Batavialand ervaren. Bij de entree ontvangen kinderen een zogenaamd paspoort met daarin

de route die je kunt volgen en een kompas. Het kompas wordt actief gebruikt om van de ene naar de andere locatie te 'navigeren'. Op beide locaties zijn onderdelen van het project te vinden en uit te voeren. Het laat bezoekers met kinderen de gehele breedte van Batavialand ervaren.

DE CULTURELE HAVEN

Sinds 2013 is Batavialand (toen Nieuw Land) samen met Kubus, Bonte Hond en KAF initiatiefnemer en lid van de projectgroep De Culturele Haven. De Culturele Haven is een culturele leerlijn speciaal ontwikkeld voor de basisscholen in de provincie Flevoland. Het project is met steun van het Fonds voor Cultuurparticipatie en provincie Flevoland uitgevoerd binnen Flevoland en inmiddels is er een nieuwe subsidie toegekend vanuit het Fonds voor Cultuurparticipatie. Na een grondige evaluatie in 2016 zijn er in 2017 negen lespakketten geactualiseerd. Dankzij de deelname aan De culturele Haven ontvangt Batavialand jaarlijks vele basisscholen uit Flevoland.

BATAVIALAND BOUWDE AAN ONZE COLLEC- TIES, DEED ER ONDERZOEK NAAR EN DEEL- DE KENNIS Kennis & Collecties

Batavialand beheert collecties en verricht onderzoek naar deze collecties. Deze werkzaamheden en het bijbehorende publieksprogramma worden uitgevoerd bij Batavialand onder het label van het Cornelis Lelycentrum.

Batavialand beheert de Rijksmaritieme archeologische collectie en heeft een beheerovereenkomst afgesloten met het Rijk voor het beheer voor onbepaalde tijd.

De collectie wordt fysiek beheerd in drie depots in Lelystad (kleine stukken), in Amersfoort (grote stukken) en bij Nijkerk/Zeewolde (het zgn. 'wrakkenkerkhof' met wrakken begraven onder maaiveld). Met de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed is tevens een programma 'Wegwerken achterstanden' afgesproken voor in totaal 1,4 miljoen euro te besteden in 8 jaar. Bij elke aanvraag binnen dit programma wordt bekeken hoe Batavialand en Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed kunnen bijdragen aan het inlopen van de achterstanden. In 2017 is gekozen voor de bouw en inrichting van een restauratieatelier en de ontwikkeling van een mobiele peg-installatie.

In november 2016 is de Rijkscollectie verhuisd naar het depot in Batavialand. In de loop van 2017 werd verhuisschade geconstateerd en is een leidraad ontwikkeld om deze verhuisschade te herstellen. De bijdrage van het Rijk voor 2017 werd met 50.000 euro verhoogd om dit project in 2017-2018 met extra personele inzet uit te kunnen voeren.

De provincie Flevoland heeft met Batavialand een dienstverleningsovereenkomst gesloten voor het beheer van het Provinciaal Depot voor Bodemvondsten van Flevoland. Bij het in beheer geven van de collectie is afgesproken dat in 2017-2018 een uitbreiding van het organisch en anorganisch depot zou plaatsvinden en dat tijdelijk voor de duur van één jaar een 0,8 fte assistent-depotbeheerder zou worden aangesteld ten behoeve van de overdracht van kennis door de beheerder die in

**“Cornelis Lelycentrum:
collectiebeheer en
onderzoek op topniveau.”**

2018 met pensioen zal gaan en voor de digitalisering van de vondsten-documentatie en voorbereiding op de invoering van de zogenaamde 'digitale pakbon'. Per 1 juni 2017 is de assistent-depotbeheerder in dienst getreden bij Batavialand en in november is de aanvraag voor de uitbreiding van het depot ingediend bij de provincie.

Om het verhaal van de prehistorische bewoning van het Zuiderzee-/IJsselmeergebied beter te vertellen is in 2017 een plan gemaakt voor vernieuwing en uitbreiding van de presentatie Oer! met daarin de Swifterbantman (Neolithicum) en Michelle (Mesolithicum). In het kader van de samenwerking met de Archeologische Werkgemeenschap

“LEUK LEREN OVER LEVEN OP DE GRENS VAN LAND EN WATER.”

foto: Niels Blekemolen

Flevoland is een studiebezoek gebracht aan de Markerwadden en veldwerk verricht in het kader van een scheepsvondst in de Noordoostpolder.

Bij de provincie Flevoland is in 2017 apart ook nog een aanvraag gedaan voor de visualisering van het erfgoed van Flevoland: grafveld S2 Swifterbantcultuur. Dit project is gehonoreerd door de provincie en zal in 2018 worden uitgevoerd. Het verhaal van de prehistorie van Flevoland wordt verteld in de vaste tentoonstelling Oer! Voor de kleine onderzoekers van Batavialand is er de expositie Ondergronds waar ze op zoek kunnen naar schatten en boomringen kunnen tellen om al doende iets te leren over het oude verleden van Nederland.

De collecties van de werf en het museum zijn ondergebracht in de Stichting Batavialand Collecties. Met de Stichting voor het Bevolkingsonderzoek in de drooggelegde Zuiderzeepolders is een bruikleenovereenkomst gesloten voor het beheer van de collecties van deze stichting.

De Stichting Historische Schepen Batavialand is er voor het verwerven en beheren van schepen. Hierin zijn het beheer van de Batavia, het Waterschip en De 7 Provinciën voorzien.

COLLECTIEPLAN

Bij Batavialand wordt ernaar gestreefd om alle verschillende collecties zoveel mogelijk in onderlinge samenhang en op eenzelfde wijze te beheren om een zo groot mogelijke synergie en efficiency in het beheer van de collecties te kunnen bewerkstelligen. Ook het Bureau Museumregistratie van de Museumvereniging heeft Batavialand gevraagd om één collectieplan te maken voor alle collecties. In juli 2017 is gestart met het maken van één collectieplan van Batavialand. Hoewel kon worden voortgebouwd op de collectieplannen van Nieuw Land Erfgoedcentrum en de afdeling Scheepsarcheologie van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed en tevens kon worden gesteund op het Meerjarenbeleidsplan 2015-2018 van het Provinciaal Depot voor Bodemvondsten, bleek het in de praktijk toch lastig om in korte tijd tot een nieuw integraal plan te komen. Daarom zal dit project in 2018 voortgezet worden.

ACQUISITIE

Naast de deponering van vondsten in het Provinciaal Depot voor Bodemvondsten en het Maritiem Depot, verwerft Batavialand collectie via aankoop, legaten en schenkingen en op basis van het collectie- en acquisitieprofiel.

Batavialand is in 2017 aangewezen als key partner voor de deponering van de vondsten van het project opgraving Rooswijk en zal tevens beheerder worden van de oude vondsten van deze scheepsopgraving. In 2016-2017 is het particuliere archief van Els van Hulten-Delfgaauw in Lelystad aan Batavialand geschonken met het verzoek van de schenkster om het archief te inventariseren, er onderzoek naar te doen en er over te publiceren. Dit is gedaan.

KWALITEITSZORG

Batavialand is beheerder van zes depots:

1. een niet geklimatiseerd bibliotheekdepot;
2. een geklimatiseerd Museaal Depot;
3. een niet geklimatiseerd Maritiem Depot;
4. een geklimatiseerd archeologisch depot;
5. een geklimatiseerde archiefbewaarplaats die archiefwettelijk voldoet aan de eisen;
6. het zgn. wrakkenkerkhof van Nijkerk/Zeewolde;
7. een niet geklimatiseerd depot bij Pot in Amersfoort voor het beheer van pre-collectie en grote scheepsarcheologische objecten.

De collecties worden gemonitord op temperatuur, luchtvochtigheid en licht. Regulier wordt gewerkt aan het onderhoud van de collectie en ter voorbereiding op bruiklenen en tentoonstellingen worden objecten en archiefstukken gerestaureerd.

ONDERZOEK

In Batavialand wordt onderzoek uitgevoerd ten behoeve van het collectiebeheer, ter ondersteuning van het publieks- en presentatieprogramma en met het oog op kennisvermeerdering en kennisdeling. Batavialand onderzoekt zelf, sluit aan bij onderzoek van derden en verricht onderzoek in opdracht.

In het kader van collectiebeheer worden archiefinventarissen en plaatsingslijsten gemaakt, tentoonstellingen ontwikkeld en artikelen geschreven. Ter ondersteuning van de publieksactiviteiten op de werf en in het museum worden rondleidingen verzorgd, bijschriften gemaakt bij exposities en hand outs geschreven. Via het studiecetrum, telefonisch en per mail wordt informatie verstrekt. Voor speciaal geïnteresseerden worden erfgoedlunches en congressen georganiseerd waarbij de onderzoekers voordrachten houden. Door interviews te geven wordt bijgedragen aan artikelen in kranten en tijdschriften. De veel bezochte verhalenwebsite van Batavialand 'Het Flevolands Geheugen' waarop onderzoekers de resultaten van de mondelinge geschiedschrijving van Flevoland plaatsen is ook in 2017 uitgebreid met nieuwe bijdragen.

TOEGANKELIJKHEID

De collecties van Batavialand zijn beschreven in verschillende catalogussystemen. Het Maritiem Depot maakt gebruik van Adlib voor de objectenregistratie, conservering objecten en bibliotheek, en van Picturae voor registratie van de afbeeldingen. Het Provinciaal Depot voor Bodemvondsten beschrijft de collectie met The Museum System en de erfgoedcollecties van Flevoland, incl. werfarchief en boekerij zijn beschreven in één catalogus op maat (Atlantis 5.0) gemaakt door Deventer te Bunschoten. 2017 stond in het teken van de ontvlechting (Het Flevolands Archief dat de overheidsarchieven van Flevoland

beheert stapte uit Atlantis) en het samengaan van organisaties. De reorganisatie betekende fysieke verplaatsing van collecties en verwerking van de gevolgen daarvan in de catalogi. Met steun van de provincie Flevoland is één website voor alle collecties van Batavialand gemaakt: www.corneliselycentrum.nl en is gekozen voor deelname aan één portaal via Collectie Nederland.

In oktober 2017 is een bibliothecaris aangesteld bij Batavialand die de bibliotheekcollecties heeft ontdebeld en de Maritieme bibliotheek een plek heeft gegeven in het studiecentrum.

De diensten van het studiecentrum worden in samenwerking met Het Flevolands Archief aangeboden.

PROJECTEN

Scheepsbouw en Onderhoud

Batavialand heeft een werf met de Batavia, de 7 Provinciën, het Waterschip en de werkplaatsen: modelbouw, zeilmakerij, smidse, tuigerij en beeldsnijderij. Deze zijn in 2017 opgeknapt door herstelwerkzaamheden en schilderwerk uit te voeren. Het terrein aan de werfzijde van de smederij is voorzien van een kanon en origineel anker.

Getracht is de Batavia te keren. Te weinig diepgang en noodzaak van baggeren zijn de reden van opschuiving van dit gebeuren naar 2018. Wel is gestart met het maken van een integraal onderhoudsplan voor de Batavia met meerjarenplanning en –begroting. Dit plan zal in het voorjaar van 2018 gereedkomen. Tussentijds zijn aan bakboordzijde de huid onderhouden en is veel kitwerk uitgevoerd, en de stengen van de fokke- en grote mast zijn gereed gemaakt voor plaatsing op de Batavia in 2018. De beeldsnijderij is gestart met het maken van 6 nieuwe kranen die om de ronde poorten komen, de smederij heeft dertig geschutlantaarns gemaakt ter vervanging van de moderne bull eyes. En onder het bak-dek is een kastenwand gemaakt voor de opberging van modern gereedschap (om zodoende het historische beeld van de Batavia niet te verstoren).

Bij het Waterschip is een projectbureau gemaakt en is een nieuwe leermeester gestart. De bouwplaats is voorzien van een afdak, trappen en een steigerloopvlak om een bezoek aan het eerste niveau mogelijk te maken en zo het publiek een beter zicht te bieden op de bouw van het Waterschip. Er is een proef gedaan met het stomen van een huidgang en besloten is om te breeuwen met mos, volgens de originele methode. Er is gestart met het weven van honderd vierkante meter zeildoek voor de tuigage en met het maken van een mal voor de productie van spijkerkoppen. Drie MAROF-studenten hebben een voorstel gemaakt voor een ‘stille aanstuwijng’.

Betaalde opdrachten zijn uitgevoerd door de beeldsnijderij (een beeld voor een tentoonstelling in Australië) en de zeilmakerij (vervaardiging zeilen) en vanuit alle werkplaatsen wordt bijgedragen aan het maken van authentieke producten voor de werfwinkel van Batavialand.

IJsselkogge

In het kader van het project 'Ruimte voor de Rivier' is in 2015 in de IJssel bij Kampen een vrij intacte 600 jaar oude Kogge gevonden. Deze Kogge, IJsselkogge genoemd, is gelicht en in 2016 naar Batavialand in Lelystad vervoerd en geplaatst in een speciaal voor dat doel geplaatste tijdelijke huisvesting die moet dienen als conserveringsstation.

Conserveringsplan

Gedurende de eerste negen maanden van 2017 is gewerkt aan een conserveringsplan ter voorbereiding op het te nemen conserveringsbesluit voor de IJsselkogge. Hiertoe zijn metingen uitgevoerd, gegevens verzameld, ramingen opgesteld en zijn op inhoudelijk vlak opinies ingewonnen bij deskundigen uit binnen- en buitenland. Met vertegenwoordigers van de Rijksdienst Cultureel Erfgoed en Rijkswaterstaat is intensief overlegd en samengewerkt om te komen tot het conserveringsbesluit voor de IJsselkogge dat op 17 oktober 2017 in aanwezigheid van minister Bussemaker door RWS, RCE en Batavialand in een feestelijke bijeenkomst is ondertekend. Het besluit houdt in dat de IJsselkogge geconserveerd zal worden conform het conserveringsplan; voor de uitvoering is een periode van ongeveer 6 jaar aangegeven. De bij de opgraving aangetroffen delen van de punter en een aak bleken van dusdanig matige kwaliteit dat deze niet geconserveerd worden.

Gedurende het jaar is de kogge gemonitord en zijn stabilisatie- en schoonmaakwerkzaamheden uitgevoerd; benodigde apparatuur voor de uitvoering van de conservering is aangeschaft.

“Het conserveren van de IJsselkogge is een spannende, leerzame reis.”

Presentatie aan het publiek

Vanwege de veiligheid van bezoekers zijn er beperkt groepsgewijs bezoekers in het conserveringsstation ontvangen en geïnformeerd. Vanaf de start van het actieve conserveringsproces zal dit vanwege de nauwkeurige klimaatbeheersing niet meer mogelijk zijn. In Batavialand was al een presentatie over de IJsselkogge ingericht. Juist omdat het conserveringsstation onvoldoende geschikt is voor het toelaten van publiek, is deze presentatie uitgebreid en verbeterd zodat het publiek goed geïnformeerd wordt over het inhoudelijk belang van de kogge en het conserveringsproces.

Conserveringsstation

Het speciaal voor de conservering van de IJsselkogge voor een beperkte periode opgerichte conserveringsstation blijkt kwetsbaar; het

pand is beperkt bestand tegen de krachten van stormwinden en de installaties vertonen meer uitval dan gewenst. Zo is in 2017 de grote transportdeur uit het pand gewaaid, is bij storm schade ontstaan aan het 'doeken' dak en is herhaaldelijk een herstart of spoedreparatie van het bevochtigingssysteem nodig gebleken om uitdroging van de kogge te voorkomen. Gelet op de kwetsbaarheid van het conserveringsproces is een bouwkundig meer betrouwbare situatie wenselijk voordat het conserveringsproces ingezet wordt. Deze maatregelen zullen in 2018 worden uitgevoerd.

Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed

De organisatie van Batavialand is vanaf november 2016 door de inzet van medewerkers van de Rijksdienst Cultureel Erfgoed uitgebreid en versterkt.

Deze inzet beoogt structureel te zijn en houdt verband met het onderbrengen van de Rijksmaritieme collectie bij Batavialand. Hiervoor is een beheerovereenkomst tussen partijen afgesloten. Voor de periode 2017-2020 zijn financiële middelen toegezegd waaruit de overgekomen reguliere taken bekostigd kunnen worden. Zo is, naast reguliere taken als depotbeheer en collectieregistratie in 2017 een nieuwe conservator aangetrokken en is bijgedragen aan de tentoonstelling Wind in de Zeilen, juist omdat in die tentoonstelling belangrijke scheepsarcheologische vondsten uit de rijkscollectie zijn opgenomen.

Achterstanden

Aan en rond de in beheer overgedragen collectie kleven beheersachterstanden welke in de afgelopen jaren bij de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed zijn ontstaan. Deze zijn in 2017 geïnventariseerd en voorzien van een kostenraming die uitkomt op ca. € 1,4 miljoen. Doel van deze inventarisatie is om de beschreven achterstanden in een aantal jaren weg te werken. Dit is financieel alleen mogelijk met extra inzet van incidentele, door OCW/RCE te verstrekken middelen, het regulier budget schiet hiervoor tekort.

In de loop van 2017 is een eerste bijdrage voor het oplossen van achterstanden beschikbaar gekomen. Voor het inlopen van achterstanden in de conservering van hout, het inrichten van een restauratieatelier en het wegwerken van schade die ontstaan is door de verhuizing van de collectie is in totaal een bedrag van € 300.000 toegezegd. Besteding van deze middelen vindt grotendeels in 2017 plaats, het restant in 2018. De houtconservering betreft collectie die al jaren op conservering wacht, de zogenaamde Zwammerdamschepen, de kano uit Houten en inmiddels ook het losse hout van de IJsselkogge. Voor de conservering van het losse hout is in 2017 door Batavialand een installatie ontwikkeld die in 2018 in gebruik genomen gaat worden. Het wegwerken van de huidige conserveringsvoorraad neemt vermoedelijk zes tot acht jaar in beslag. Niet uitgesloten wordt dat de installatie ook ingezet kan worden voor houtconservering voor derden.

Voor verdere toelichting met betrekking tot subsidieverantwoording verwijzen wij u naar de bijlagen.

**“HIER MAG JE
DE GESCHIEDENIS
GEWOON AANRAKEN.”**

02 DE INTERNE ORGANISATIE

ICT

Om in te spelen op de samenvoeging van Nieuw Land (museum) en de Bataviawerf (werf) heeft in april 2017 de aanleg van 6 fysieke netwerkverbindingen tussen de centrale ICT-ruimte van het museum en de werf plaatsgevonden. Deze verbindingen vormen de basis en de eerste stap voor de samenvoeging van de ICT-omgevingen.

Nadat in mei 2017 duidelijk werd dat de samenvoeging per 1 juli 2017 definitief doorging zijn de volgende verbeteringen doorgevoerd:

1. Per 1 juli 2017 zijn het e-mailsysteem van het museum en de werf aan elkaar gekoppeld en zijn alle gebruikers gaan communiceren met het Batavialand.nl e-mailadres.
2. In augustus 2017 zijn er nieuwe wifi aansluitpunten aangelegd op de werf.
3. In oktober 2017 zijn alle computers op de werf aan de server van het museum gekoppeld en is alle werfdata verplaatst naar de server in het museum.
4. In december 2017 is het nieuwe kassa- en reserveringssysteem geïnstalleerd.
5. In december 2017 zijn de laatste voorbereidingen getroffen voor het nieuwe telefoonsysteem dat in 2018 geïmplementeerd zal worden.

INKOOP EN CONTRACT-BEHEER

Na de samenvoeging per 1 juli 2017 zijn met alle leveranciers en dienstverleners de contracten doorgenomen en waar nodig aangepast. Hierbij zijn enkele contracten opgezegd en voor een aantal contracten zijn andere financiële/facturatie afspraken gemaakt. Dit heeft een forse kostenreductie opgeleverd.

HUMAN RESOURCE MANAGEMENT

Op 1 juli 2017 is Batavialand ontstaan uit een integratie van de Bataviawerf en museum Nieuw Land. Ook de taken van het Maritiem Depot van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed worden per die datum onder regie van Batavialand uitgevoerd. De organisatie van Batavialand bestaat per 31 december 2017 uit 32 medewerkers (27,8 fte) in dienst van Batavialand. Vanuit de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed zijn twee medewerkers (deels) gedetacheerd of verrichten hun werkzaamheden namens de RCE binnen Batavialand. Zes medewerkers worden extern ingehuurd. Voor project-activiteiten die de capaciteit van de organisatie overstijgen, worden eveneens tijdelijk externe krachten ingehuurd.

Batavialand is aangesloten bij de Museum Cao. Er is gekozen voor een vrijwillige aansluiting bij het ABP. Naast de bedrijfsvoering bestaat de structuur van de organisatie uit twee pijlers: de afdeling Publiek en Presentaties en de afdeling Kennis en Collecties. Deze worden ondersteund door verschillende stafafdelingen.

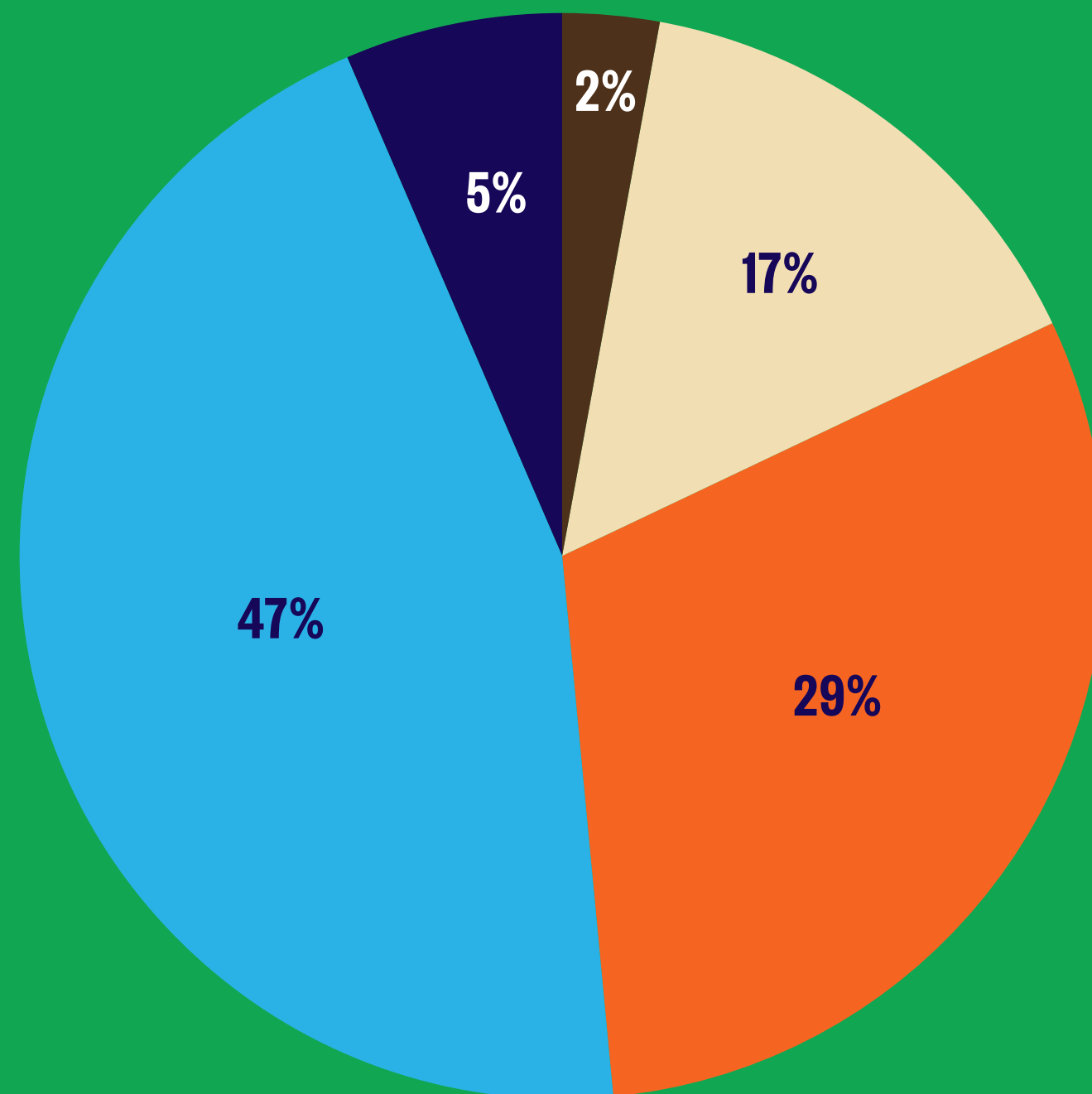
In het kader van de totstandkoming van de nieuwe organisatie zijn alle functies opnieuw beschreven. Er is een Arbocommissie opgericht, die de directie adviseert over Arbozaken. Een nieuwe RI&E wordt opgesteld alsmede een Plan van Aanpak. Een preventiemedewerker is aangesteld. Overlegstructuren zijn ingevoerd: naast afdelingsoverleg en projectoverleg is er maandelijks afwisselend een plenair overleg of een nieuwsbrief.

In samenwerking met Werkbedrijf Lelystad biedt Batavialand mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt, onder begeleiding van onze leermeesters, de mogelijkheid om te werken, te leren en te re-integreren. Dit leidt ertoe dat Batavialand meewerkt aan de toetreding op de arbeidsmarkt van moeilijk bemiddelbare personen.

VERZUIM

Batavialand heeft per 1 juli 2017 gekozen voor samenwerking met een Arbodienst in Lelystad en een nieuw verzuimprotocol ingevoerd, waarin de verantwoordelijkheden van alle betrokken partijen duidelijk benoemd zijn. Het verzuimpercentage over 2017 bedroeg 0,9%. Dit betreft niet-arbeidsgerelateerd verzuim. De verzuimfrequentie was 0,2.

LEEF TIJDSOPBOUW MEDEWERKERS BATAVIALAND

20 - 30 JAAR

31 - 40 JAAR

41 - 50 JAAR

51 - 60 JAAR

61+ JAAR

VRIJWILLIGERS

Op 31 december 2017 heeft Batavialand 292 vrijwilligers. Dit zijn de vrijwilligers die vóór 1 juli bij de Bataviawerf, RCE of NLE hoorden en per 1 juli 2017 deel uit zijn gaan maken van Batavialand. Het vrijwilligersbestand is licht gedaald door dat een aantal vrijwilligers van het museum per 1 juli 2017 de overstap heeft gemaakt naar Het Flevolands Archief en daarmee niet meer voor Batavialand werkzaam is. Het huidige vrijwilligersbestand vergrijsst, wat consequenties heeft voor de belastbaarheid van een deel van de vrijwilligers.

Eind 2017 is daarom een wervingsplan gemaakt om in 2018 een grote wervingscampagne te starten.

Vrijwilligers zijn onmisbaar binnen de organisatie van Batavialand. Zij zijn actief op velerlei plekken. Batavialand hecht dan ook veel waarde aan waardering van de vrijwilliger. Dit uit zich op verschillende manieren. In 2017 zijn vrijwilligers uitgenodigd voor diverse lezingen, bijeenkomsten en uitjes. Deze uitjes zijn mogelijk door sponsoring van andere organisaties en uitwisselingsprogramma's waarbij vrijwilligers van Batavialand een uitje aangeboden krijgen bij een andere vrijwilligersorganisatie zoals bv Staatsbosbeheer en vice versa.

ERASMUS PLUS

Ook in 2017 is er een aantal buitenlandse studenten actief in Batavialand. De trajecten worden gefinancierd door het Europese jongeren uitwisselingsprogramma Erasmus Plus. De internationale vrijwilligers krijgen ook Nederlandse taallessen en culturele programma's aangeboden en worden hierbij begeleid door een vrijwilliger van de werf die als mentor fungeert.

03 DE FINANCIËLE ORGANISATIE VAN BATAVIALAND

RISICO- BEHEERSING BINNEN STICHTING ERFGOEDPARK BATAVIALAND

Op dit moment heeft Stichting Erfgoedpark Batavialand nog geen volwaardig risicomanagement. Wij zijn bezig met het formaliseren van processen en procedures. Met de transitie naar de nieuwe organisatiestructuur zal dit verder worden uitgewerkt en ingebed in de organisatie waardoor het systeem van risicomanagement wordt verankerd in de organisatie, het gedrag en de cultuur.

De volgende risico's binnen Stichting Erfgoedpark Batavialand kunnen worden gekenmerkt:

STRATEGISCH/FINANCIËEL

- Bij tegenvallende bezoekersaantallen en/of teruglopende omzet kan de financiële positie worden verzwakt. Door het opstellen van resultaat- en liquiditeitsprognoses worden de resultaten nauwlettend gevolgd. Deze prognoses en mogelijke acties die hieruit voortkomen worden besproken met de Raad van Toezicht.
- Wanneer prestatieafspraken niet (helemaal) worden nagekomen bestaat het risico op korting of terugbetaling van een toegezegde subsidie. Door inrichting van de projectenadministratie in de nieuwe applicatie en periodieke monitoring en verslaglegging van de voortgang van projecten kan dit risico worden geminimaliseerd/gemitigeerd.

OPERATIONEEL

- Door tekortkomingen in systemen worden de interne processen onvoldoende geoptimaliseerd om effectiviteit en efficiency te waarborgen. Op dit moment dienen aanvullende werkzaamheden te worden uitgevoerd voor de waarborging van de gegevens in diverse systemen. Met de komst van de nieuwe applicatie AFAS Profit in 2018 wordt dit verleden tijd.
- Er is geen automatische projectenadministratie ingericht; hierdoor kan een risico ontstaan met betrekking tot subsidie verantwoording. In 2018 zal in de vernieuwde organisatie de projectenadministratie middels AFAS Profit worden ingericht om dit risico voor de toekomst te mitigeren.

In de komende jaren zal verder worden geïnvesteerd in ontwikkeling van de capaciteiten en vaardigheden van het personeel.

BESTUURSVERGOEDING

Stichting Erfgoedpark Batavialand volgt de geldende normen met betrekking tot bestuursvergoedingen.

WET- EN REGELGEVING

In de komende jaren kunnen zich op het gebied van wet- en regelgeving ontwikkelingen voordoen. De Stichting Erfgoedpark Batavialand zal dit nauwgezet volgen om dit - indien noodzakelijk - tijdig op te pakken.

FINANCIËLE INSTRUMENTEN

VALUTA- EN PRIJSRISICO

Stichting Erfgoedpark Batavialand is primair werkzaam in Nederland en voert haar dienstverlening en inkoopactiviteiten uit in de Eurozone. Van een valutarisico is derhalve geen sprake. Stichting Erfgoedpark Batavialand bezit geen effecten of andere beursgenoteerde financiële instrumenten en heeft relatief weinig voorraden en loopt derhalve geen prijsrisico.

RENTE- EN KASSTROOMRISICO

Stichting Erfgoedpark Batavialand maakt gebruik van een kleine kredietfaciliteit, waardoor een renterisico aanwezig is, voor eventuele veranderingen in de rente en de afgesproken aflossingen. Gezien de omvang betreft dit een marginaal risico.

Ten aanzien van de overvloedige liquide middelen, heeft de onderneming een beperkt risico voor wat betreft de variabele rente op de spaarrekeningen.

KREDIETRISICO

Stichting Erfgoedpark Batavialand heeft geen significante concentraties van kredietrisico. Door Stichting Erfgoedpark Batavialand wordt geen kredietwaardigheidstoets uitgevoerd. Verkopen vindt in het algemeen plaats op basis van krediettermijnen van 14 dagen.

LIQUIDITEITSRISICO

Stichting Erfgoedpark Batavialand maakt geen gebruik van een kredietfaciliteit bij een bank en heeft per balansdatum € 1.086.643,- aan liquide middelen.

Een onzekerheid over de mogelijkheden om geld aan te trekken is aanwezig, dit brengt een risico met zich mee.

CONTINUÏTEIT

In 2018 ligt de focus op de fase **Richten** (vaststellen Masterplan) en op de beginfase **Inrichten**. In 2017 is de overgang naar een nieuwe organisatie uitgevoerd waarbij de personeelsbezetting op 1 juli 2017 geregeld is.

De inkomsten staan licht onder druk doordat subsidiegelden niet zijn geïndexeerd. Tevens is de subsidie omtrent IFMAF gestopt waardoor gemaakte kosten voor de afronding voor rekening van Stichting Erfgoedpark Batavialand komen.

Bovenstaande punten zullen meegenomen worden door:

- Het optimaliseren van dienstverlening;
- Het in kaart brengen van mogelijkheden tot efficiencyverbeteringen.

De jaarrekening is opgesteld op basis van continuïteit. Dit is gedaan omdat:

- In 2017 zijn randvoorwaarden gecreëerd die leiden tot een beter zicht op financiën;
- Er wordt gewerkt aan een Master- en businessplan met als oogmerk een gezonde bedrijfsvoering.

In onderstaande paragrafen zullen de resultaten van Stichting Erfgoedpark Batavialand worden toegelicht.

In 2017 heeft Stichting Erfgoedpark Batavialand haar resultaatverwachting gerealiseerd. In het verslagjaar is een positief resultaat behaald van € 6.790,-. Dit komt met name door het vrijvallen van EVS gelden ad € 9.590,- ten gunste van het resultaat.

Verder zijn er personele kosten ad € 21.942,- gemaakt voor scheepsbouw die niet waren gesubsidieerd/begroet. Deze kosten worden toegevoegd aan de bestemmingsreserve scheepsbouw voor een bedrag van € 11.942,- en voor € 10.000,- aan het bestemmingsfonds scheepsbouw. Het resterende saldo ad € 28.732,- positief zal worden toegevoegd aan de continuïteitsreserve.

BALANS, RESULTATEN, OMZET EN KOSTEN

BALANS PER 31 DECEMBER 2017

Na resultaatbestemming

Activa	31 december 2017
Materiële vaste activa	
Inventaris	3.612.899
Vervoermiddelen	18.586
	<hr/>
	3.631.485
Vorraden	58.507
Vorderingen	
Handelsdebiteuren	213.613
Belastingen en premies sociale verzekering	196.289
Overige vorderingen en overlopende activa	96.229
	<hr/>
	506.131
Liquide middelen	1.087.328
	<hr/>
Totaal Activa	5.283.451

Alle bedragen in dit overzicht zijn in euro's

Materiële vaste activa

Voor 2017 volgen wij de gekozen waarderingssystematiek (actuele waarde van de materialen en kostprijs) op schepen welke in voorgaande jaren is toegepast in de jaarrekening van de Bataviawerf waarbij geen afschrijving plaatsvindt. In 2018 gaan wij opnieuw kijken naar de toe te passen waarderingssystematiek.

Ten aanzien van de waardering van de Batavia en 7 Provinciën het volgende: De waardering is gebaseerd op een berekening (taxatie juni 2014) van de "gecorrigeerde vervangingswaarde"

zoals deze gebruikelijk is voor de taxatie van "incourante" materiële vaste activa. De schepen (Batavia en De 7 Provinciën) zijn als zodanig gekwalificeerd omdat marktreferenties inzake de verkoop van soortgelijke schepen nu eenmaal ontbreken. Bij deze berekening wordt uitgegaan van vervanging door soortgelijke zaken, in dit geval eikenhout, waarbij technische en economische veroudering in beschouwing worden genomen.

In 2018 zal een hertaxatie worden uitgevoerd conform de laatste inzichten en voorschriften waarbij de waarderingssystematiek opnieuw worden beoordeeld.

BALANS PER 31 DECEMBER 2017

Passiva	31 december 2017	
Stichtingsvermogen		
Continuïteitsreserve	1.286.463	
Bestemmingsreserve	2.438.056	
		3.724.519
Lang lopende schulden		
Schulden aan kredietinstellingen		51.381
Kortlopende schulden		
Aflossingsverplichting langlopende schulden	34.255	
Schulden aan leveranciers en handelskredieten	641.235	
Belastingen en premies sociale verzekeringen	136.371	
Overlopende passiva	695.690	
		1.507.551
Totaal passiva		5.283.451

Alle bedragen in dit overzicht zijn in euro's

In verband met het opgaan van Nieuw Land en de Bataviawerf in Batavialand en het onderbrengen van de taken voor het behoud en beheer van de maritieme rijkscollectie bij Batavialand is een zuivere

balans vergelijking niet mogelijk. Voor uitgebreidere financiële informatie verwijzen wij u naar (het openbare stuk) de jaarrekening van Stichting Erfgoedpark batavialand over 2017 (pagina 92).

STAAT VAN BATEN EN LASTEN

	Realisatie 2017	Begroting 2017
Baten		
<i>Subsidiebaten</i>		
Subsidie Provincie Flevoland ontwikkelgeld	665.181	-
Subsidie Provincie Flevoland exploitatie	729.392	1.458.783
Subsidie RCE exploitatie	320.018	621.000
Subsidie Provincie Flevoland SAMF	119.000	-
Subsidie Provincie Flevoland Prov. depot/bodemvondsten	219.023	246.154
Subsidie Provincie Flevoland ass. depotbeheerder	22.436	-
Subsidie EVS	27.336	-
<i>Overige baten</i>		
Entreegelden	707.637	751.726
Winkel	95.514	129.050
Commerciële activiteiten	172.880	305.810
Donaties etc.	210.156	374.725
Bijdrage nieuwe activiteiten	-	205.000
Overige baten	58.773	35.765
Totaal baten	3.347.346	4.128.012
Lasten		
Kostprijs baten	244.514	304.759
Personeelslasten	1.674.114	2.106.967
Afschrijvingen	32.282	57.138
Huisvestingslasten	572.351	936.024
Kantoorlasten	200.963	204.331
Lasten activiteiten en tentoonstellingen	399.426	437.435
Autolasten	5.313	-
Algemene lasten	202.630	72.479
Totaal lasten	3.331.593	4.119.133
Saldo financiële baten en lasten		
Financiële baten en lasten	8.963	7.917
Totaal financiële baten en lasten	8.963	7.917
Saldo baten en lasten (voor bestemming)	6.790	962

Alle bedragen in dit overzicht zijn in euro's

Voor uitgebreidere financiële informatie verwijzen wij u naar (het openbare stuk) de jaarrekening van Stichting Erfgoedpark Batavialand over 2017

(pagina 92). De begrote cijfers zijn, waar nodig, geherrubriceerd ter vergelijkbaarheid.

RESULTATEN 2017 IN RELATIE TOT BEGROTING 2017

ANALYSE VAN DE RESULTATEN

De belangrijkste conclusies zijn:

- De baten lopen achter doordat de overgang naar Batavialand niet op 1 januari maar op 1 juli 2017 heeft plaatsgevonden. Daaruit voortvloeiend zijn de subsidiebaten nog niet volledig benut;
- Investerings met betrekking tot subsidie baten zijn direct ten laste gekomen van de subsidiebaten;
- Niet alle kosten zijn gedekt door subsidiegelden.

De afwijkingen ten opzichte van de begroting 2017 ad € 6 k. zijn als volgt:

BATEN

De baten lopen ad € 781 k. achter op de begroting doordat:

- De overgang naar Batavialand op 1 juli 2017 plaatsvond i.p.v. 1 januari 2017;
- Daardoor nog niet gerealiseerde subsidiegelden (ontwikkeling);
- Ontwikkelgelden ten tijde van het begroten niet bekend waren wat een afwijking geeft ad € 665 k. t.o.v. de begroting;
- De verantwoording van exploitatie gelden over januari – juni 2017 in Nieuwland heeft plaatsgevonden per 30 juni 2017, wat een afwijking geeft van € 730 k. t.o.v. de begroting;
- Investering m.b.t. subsidie baten direct ten laste van subsidiebaten ad € 287 k. zijn gekomen waarbij 34 k. betrekking heeft op ontwikkelgelden, € 21 k. op provinciaal depot & bodemvondsten en € 231 k. op RCE exploitatie gelden;
- Subsidies SAMF en EVS lopen nu via het resultaat, voorgaande jaren via balanspositie waardoor deze niet in de begroting 2017 zijn opgenomen;
- Te hoog geraamde donatiegelden ad € 164 k.;
- Achterblijvende inkomsten uit commerciële activiteiten ad € 133 k.;
- Bijdrage nieuwe activiteiten ad € 205 k. niet is gerealiseerd;
- Meer bezoekers echter minder entreegelden ad € 44 k. door o.a. bezoekers met museumkaart en groepen;
- Minder winkelomzet museum ad € 33 k. door start per 1 juli 2017;
- Meer overige baten gerealiseerd ad € 23 k.

LASTEN

De lasten lopen ad € 787 k. achter op de begroting vooral doordat de samenvoeging tot Batavialand niet op 1 januari maar op 1 juli 2017 heeft plaatsgevonden. Hierdoor zijn de kosten over het algemeen pas per 1 juli 2017 opgenomen in de gerealiseerde cijfers, dit geeft een afwijking ad € 917 k. Uitzondering hierop betreft de post algemene kosten, i.v.m. uitstel van de samenvoeging heeft dit geleid tot extra kosten ad € 130 k.

RESULTATEN 2017 IN RELATIE TOT REALISATIE 2016

In verband met het opgaan van Nieuw Land en de Bataviawerf in Batavialand en het onderbrengen van de taken voor het behoud en beheer van de maritieme rijkscollectie bij Batavialand is een zuivere vergelijking niet mogelijk. Voor uitgebreidere financiële informatie verwijzen wij u naar (het openbare stuk) de jaarrekening van Stichting Erfgoedpark Batavialand over 2017 (pagina 92).

Na het enerverende jaar 2017 waarin Batavialand gevormd is zullen de komende jaren in het teken staan van verdere ontwikkeling van Batavialand. Dat betekent dat er in 2018 vorm gegeven zal worden aan het Masterplan Batavialand dat als basis zal dienen voor de verdere inhoudelijke, ruimtelijke én financiële ontwikkeling van Batavialand. In samenwerking met de partners in het gebied (Batavia Stad en Batavia Haven) en de gemeente Lelystad, zal gewerkt worden aan de verdere invulling van het Batavia Kwartier.

De marketing inspanningen zijn in 2018 gericht op het vergroten van de bezoekersaantallen. Daarom zal in 2018 worden gewerkt aan de verdere profilering van Batavialand als dé plek om kennis te maken met het Nederlandse verhaal van land van water. Met de komst van de nieuwe huisstijl, nieuwe website en andere informatiedragers wordt het “merk” Batavialand steeds verder geladen en nationaal en internationaal uitgerold.

Dé publiekstrekker van Batavialand, de Batavia, krijgt de komende jaren speciale aandacht. In de loop van 2018 wordt een groot onderhouds- en restauratieplan opgeleverd dat als onderlegger zal dienen voor fondsenwerving. Met de opbrengst van die werving zal groot onderhoud gepleegd worden aan het schip en zullen de eerste stappen gezet worden naar het op het land zetten van de Batavia.

Het jaar 2018 staat in het teken staat van 100 jaar Zuiderzeewet. Dit thema krijgt in Flevoland breed aandacht en ook Batavialand sluit zich aan. In 2019 zal een educatieve presentatie worden geopend over de gevolgen van de Zuiderzeewet en het belang van watermanagement. Deze presentatie is vooral gericht op het onderwijs en gezinnen met kinderen. Daarnaast wordt in de schatkamer een inhoudelijke expositie over Hans Brinker gerealiseerd. Op 14 juni 2018 (de dag dat het 100 jaar geleden is dat de Zuiderzeewet werd ondertekend) zal de tijdelijke expositie “de Werkkamer Cornelis Lely” geopend worden. Dit weekend zal volledig in het teken staan van 100 jaar Zuiderzeewet.

Met steun van de Provincie Flevoland en fondsen en in samenwerking met Stichting de Flevowand zal vanaf medio juni 2018 de Flevowand “Het verhaal van Flevoland” in Batavialand geëxposeerd worden.

DE BATAVIA

Dé publiekstrekker van Batavialand, de Batavia, krijgt de komende jaren speciale aandacht. In de loop van 2018 wordt een groot onderhouds- en restauratieplan opgeleverd dat als onderlegger zal dienen voor fondsenwerving.

MERK BATAVIALAND

Met de komst van de huisstijl, website en andere informatiedragers wordt het "merk" Batavialand steeds verder geladen en nationaal en internationaal uitgerold.

foto: xxx

05

MEDE ZEGGEN SCHAP

De Bijzondere Ondernemingsraad (BOR) van Stichting Erfgoedpark Batavialand bestaat sinds oktober 2016. De BOR valt te beschouwen als ongekozen voorloper van de toekomstige Ondernemingsraad van Batavialand. De BOR is destijds in het leven geroepen om met de ondernemer overeenstemming te bereiken over onderwerpen die volgens de Museum CAO tot de competentie van een OR behoren. Daarnaast kan de ondernemer de BOR vragen advies uit te brengen over dan wel in te stemmen met voorgenomen besluiten, conform de Wet op de Ondernemingsraden.

Op 1 juli 2017 traden de medewerkers van Stichting Nederland bouwt VOC-retourschip (de Bataviawerf) en een aantal medewerkers van openbaar lichaam Erfgoedcentrum Nieuw Land in dienst van Batavialand. Tot die datum bestond de BOR uit vier leden. Elise de Haas (voorzitter) en Alice Weevers vertegenwoordigden de medewerkers van de Bataviawerf. Jeroen de Groot en Remco van Diepen (secretaris) traden op als vertegenwoordigers van de personeelsleden van Nieuw Land die in aanmerking kwamen voor een dienstverband bij Batavialand. Dhr. De Groot trad op 1 juli af als lid van de BOR omdat hij in dienst trad van provincie Flevoland.

“In goed overleg komen we er samen altijd uit.”

De BOR ontplooidde zowel vóór als na 1 juli 2017 diverse activiteiten. In februari 2017 werden conceptarbeidscontracten voor de medewerkers van de Bataviawerf en Nieuw Land die in dienst zouden komen van Batavialand ter beoordeling aan de BOR voorgelegd. Op basis van inbreng vanuit de achterban leverde de BOR commentaar op deze concepten.

In mei 2017 sloten de BOR en de ondernemer een voorlopig akkoord over drie regelingen die betrekking hebben op de arbeidsrechtelijke positie van de medewerkers van Batavialand. Het gaat om regelingen over thuiswerken, reiskosten en de toelagen voor bedrijfshulpverleners. De definitieve instemming van de BOR met deze regelingen volgde nadat de achterban was geconsulteerd.

De BOR werd in oktober 2017 door de ondernemer gevraagd in te stemmen met een voorgenomen besluit tot wijziging van de openingstijden van Batavialand (en bijgevolg de werktijden). Op 2 november organiseerde de BOR hierover een achterbanraadpleging. Op 23 november liet de BOR de ondernemer schriftelijk weten dat men kon instemmen met het principe van het voorgenomen besluit, maar nog niet met de voorgestelde wijze van uitvoering. Over dit laatste

diende volgens de BOR nader overleg plaats te vinden tussen de ondernemer en de direct betrokken medewerkers.

In december 2017 werd de BOR door de ondernemer gevraagd advies uit te brengen over een voorgenomen wijziging van de statuten van Batavialand. De BOR liet op 15 december weten dat zij in hoofdlijnen kon instemmen met de voorgestelde wijzigingen.

Op 18 december had de BOR een gesprek met mw. Mireille Huizinga, beoogd lid van de Raad van Toezicht van Batavialand.

Met het oog op de voorgenomen eerste verkiezingen voor de OR van Batavialand is een verkiezingscommissie geformeerd. Deze bestaat uit Coby Hofstede namens de ondernemer en Remco van Diepen namens de BOR. Er werd in 2017 gewerkt aan een voorlopig reglement voor de OR op basis waarvan in het voorjaar van 2018 verkiezingen voor de OR kunnen worden gehouden.

06 VERSLAG VAN DE RAAD VAN TOEZICHT

VAN BESTUUR NAAR RAAD VAN TOEZICHT

De realisatie van de integratie van de Bataviawerf en de museale taken van Nieuw Land in Batavialand per 1 juli 2017 was voor het bestuur aanleiding om het bestuursmodel te herzien en over te stappen op het Raad van Toezicht model. Dit heeft er toe geleid dat eind 2017 het voltallige bestuur is afgetreden dat per einde 2017 bestond uit:

Dhr. C. (Cees) van Bommel, voorzitter
 Dhr. H.O. (Hans Onno) Van den Berg, penningmeester en secretaris
 Dhr. M. (Martijn) Arts
 Dhr. J. (Jaap) van Gelder

Eerder in 2017 was de heer Van den Brand afgetreden als bestuurslid van Batavialand. Hij is niet vervangen. De heer Van den Berg heeft als penningmeester aangegeven zich verantwoordelijk te achten voor de financiële verslaglegging over het jaar 2017 en heeft deze jaarrekening daarom mede ondertekend.

Begin 2018 is de nieuwe Raad van Toezicht geïnstalleerd. Bij de samenstelling van de Raad van Toezicht is rekening gehouden met kennis, expertise, netwerk en belangen. De samenstelling van de Raad van Toezicht is per 1 april 2018:

Dhr. C. (Cees) van Bommel, voorzitter
 Mevr. D.E. (Dorien) Fröhling
 Mevr. M.J. (Mireille) Huizenga
 Mevr. C.E.C. (Charlotte) Huygens
 Dhr. M. (Menno) Smits
 Dhr. J. (Jaap) van Gelder

VAN DIRECTEUR NAAR BESTUURDER

Per begin 2018 is de directeur van Batavialand, Hans Maris, benoemd tot bestuurder van de stichting. Daarmee heeft de stichting een raad van bestuur die bestaat uit 1 persoon. De bestuurder is belast met het besturen van de stichting onder toezicht van de raad van toezicht. De bestuurder verschaft de raad van toezicht inzicht in de door hem uitgeoefende nevenfuncties. De raad van bestuur is voor zijn functioneren verantwoordelijk verschuldigd aan de raad van toezicht en verschaft de raad van toezicht tijdig de voor de uitoefening van zijn taak benodigde gegevens. De raad van bestuur is verder verplicht de raad van toezicht alle gewenste inlichtingen te verschaffen en (een gedeelte van) de vergaderingen van de raad van toezicht bij te wonen als de raad van toezicht dit verlangt.

GOVERNANCE CODE CULTUUR

De Raad van Toezicht en de bestuurder hanteren de principes van goed cultureel bestuur zoals in de Governance Code Cultuur is samengevat. In de statuten van de stichting zijn de verantwoordelijkheden, taken en de manier van samenwerken vastgelegd.

BESTUURSVERGADERINGEN IN 2017

Het bestuur heeft in 2017 6 keer vergaderd. De directeur heeft tussentijds regelmatig overleg met leden van het bestuur. De bestuursvergaderingen kennen een vaste agenda: ingekomen en uitgaande stukken, mededelingen, verslag van de vorige vergadering, directie-rapportage, financiën, huisvesting, stand van zaken integratie en lopende Batavialandprojecten.

De voorzitter heeft namens de Stichting in 2017 diverse malen overleg gevoerd met de heer C. van 't Veen van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed en met bestuurders van de Provincie Flevoland en de Gemeente Lelystad. Daarnaast was een bestuursvertegenwoordiging aanwezig bij officiële en feestelijke momenten.

Het bestuur hecht er waarde aan toe te lichten hoe de taken besturen, toezicht houden en uitvoeren in 2017 zijn gehanteerd bij de Stichting Erfgoedpark Batavialand. Hieronder volgt een samenvatting.

SCHEIDING VAN UITVOERING, BESTUREN EN TOEZICHT

Het bestuur van Stichting Erfgoedpark Batavialand bestond in 2017 uit een aantal onafhankelijke leden en een lid die een van de bij de vorming van Batavialand betrokken partijen vertegenwoordigde. De bestuurders hebben in geen enkele vorm belangen in de Stichting. Het functioneren van de bestuurders wordt jaarlijks geëvalueerd. Het bestuur voert jaarlijks een zelfevaluatie uit. Op reguliere basis heeft overleg plaats met de directeur van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed dhr. C. van 't Veen en de gedeputeerde van de Provincie Flevoland dhr. M. Rijsberman. Daarnaast wordt er naar stakeholders (provincie, gemeente) regelmatig verslag gedaan van de activiteiten en ontwikkelingen binnen de stichting. Statutair waren de bestuursleden gemachtigd om een vergoeding te krijgen voor het bestuurswerk (vacatiegelden). Hiervan is in 2017 geen gebruik gemaakt. Slechts enkele bestuursleden hebben (beperkt) onkosten gemaakt en deze vergoed gekregen.

Het bestuur is belast met het besturen van de stichting. De directie vervult met de werkorganisatie de beleidsvoorbereiding en taak uitvoering. De directeur is bevoegd binnen de grenzen van de aan hem verleende procuratie de Stichting te vertegenwoordigen. Er wordt belang gehecht aan goed governance door strikte interne controle

toe te passen; contracten zijn door het bestuur beoordeeld, facturen geaccordeerd en er heeft regelmatig overleg plaatsgevonden tussen bestuur en directie. Alle bestuursvergaderingen zijn genotuleerd. De directeur informeert het bestuur bij elke bestuursvergadering over de voortgang van de uitvoering van zijn opdracht, de lopende projecten en actuele ontwikkelingen. In januari 2018 heeft een functioneringsgesprek met de directeur plaatsgevonden.

EFFICIËNTE EN DOELMATIGE BESTEDING VAN MIDDELEN

De Stichting Erfgoedpark Batavialand streeft naar een efficiënte en doelmatige besteding van de middelen. De financiële administratie is hierop ingericht. De uit het contract met Rijkswaterstaat beschikbare middelen worden uitsluitend besteed aan het conserveringsproject IJsselkogge en aan dit project gerelateerde activiteiten.

DUIDELIJKHEID OVER ONGANG MET BELANGHEBBENDEN

De Stichting Erfgoedpark Batavialand betreft de bestuurlijke en maatschappelijke omgeving bij de evaluatie en het formuleren van het beleid. Middels jaarverslag en (interne) nieuwsbrieven en bijeenkomsten worden belanghebbenden geïnformeerd. Stichting Erfgoedpark Batavialand zal beleid ontwikkelen ten aanzien van donateurs en sponsors. Voor de vele vrijwilligers zijn informatiebijeenkomsten georganiseerd. De werkorganisatie kent diverse overleggen waaronder Management Team overleg en overleg met een delegatie van het bestuur.

TOT SLOT

De Raad van Toezicht van Batavialand is ervan overtuigd dat in 2018 gebouwd kan worden aan een sterke organisatie en de ambitieuze plannen van Batavialand verder ontwikkeld en uitgevoerd kunnen gaan worden. Wij zijn de medewerkers, vrijwilligers en voormalige bestuursleden van Batavialand zeer erkentelijk voor de geleverde bijdrage.

Lelystad, april 2018

Cees van Bommel
Voorzitter van de raad van toezicht

25 april 2018

07

OVERIGE GEGEVENS

ACCOUNTANTS- VERKLARING

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: de Raad van Toezicht en bestuur van Stichting Erfgoedpark Batavialand statutair gevestigd te Lelystad

A. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2017

ONS OORDEEL

Wij hebben de in dit rapport opgenomen jaarrekening 2017 van Stichting Erfgoedpark Batavialand te Lelystad gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Erfgoedpark Batavialand per 31 december 2017 en van het resultaat over 2017 in overeenstemming met de in Nederland geldende RJ-Richtlijn 640.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2017;
2. de winst-en-verliesrekening over 2017;
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Erfgoedpark Batavialand zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

B. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die

bestaat uit:

- het bestuursverslag;
- de overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van RJ-Richtlijn 640 Organisaties zonder winststreven vereist is.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Richtlijn voor de jaarverslaggeving voor kleine organisaties zonder winststreven en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met RJ-Richtlijn 640 Organisaties zonder winststreven.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met RJ-Richtlijn 640 Organisaties zonder winststreven. In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de onderneming in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de stichting te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de onderneming haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De Raad van Toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen en van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de stichting

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de entiteit;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de onderneming haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te

vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een onderneming haar continuïteit niet langer kan handhaven;

- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

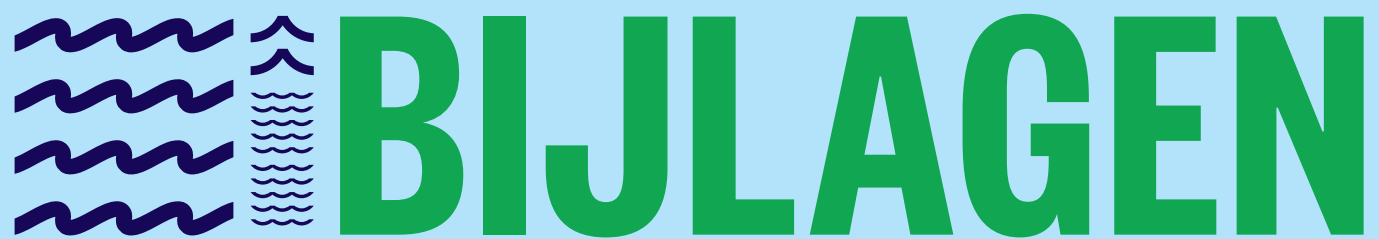
Wij communiceren met de met governance belaste personen onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Almere, 30 mei 2018
Kreston Lentink Audit B.V.

M.P. Krams MSc RA

08

BIJLAGEN

PROVINCIE FLEVOLAND, BESCHIKKING EENMALIGE SUBSIDIE ONTWIKKEL- GELDEN

**HERNIEUWDE AANVRAAG € 2.750.000,-
2017: € 750.000,-**

PRESTATIEAFSPRAKEN

1. Realisatie van een verleidingsdocument en een masterplan dat de basis zal vormen voor het voorlopig ontwerp van de gebiedsinrichting
In 2017 is als verleidingsdocument een korte film geproduceerd, bestemd voor gebruik naar stakeholders als fondsen, bedrijven en overheden. De basisinformatie voor die korte film is gelegd in een zogenaamd visiedocument bestaande uit tekst en een schets waarin een voorlopige indeling van het beoogd gebied van het erfgoedpark Batavialand is opgenomen. Voortbordurend op het visiedocument komt via enkele tussenstadia het masterplan tot stand, de definitieve versie wordt in 2018 voorzien.

2. Realisatie van een plan van aanpak voor fondsenwerving
In het derde kwartaal van 2017 is een fondsenwerver aan de formatie van Batavialand toegevoegd. Deze heeft nog in het verslagjaar een fondsenwervingsplan opgesteld, aanvragen bij fondsen voorbereid en ingediend en gewerkt aan een herinrichting van de relatie met onder andere donateurs.

3. Realisatie van een onderhoudsplan voor de Batavia
De Batavia is voor Batavialand een belangrijke publiekstrekker. Maar in de afgelopen jaren heeft de Batavia door diverse omstandigheden te kampen met achterstallig onderhoud. In het verslagjaar is een externe partij gevraagd een opname van de staat van onderhoud te verrichten en ook om een meerjarig onderhoud- en restauratieplan op te stellen. Dit plan is op hoofdlijnen gereed en zal gaan dienen als onderlegger voor beslissingen over de toekomst van de Batavia. In de nabije toekomst zullen aanvullende financieringsbronnen aangeboden moeten worden om De Batavia voor de toekomst veilig te stellen. Het op land plaatsen van het schip is daarvoor een voorwaarde.

4. Lancering van de nieuwe website en huisstijl
In 2017 is de nieuwe huisstijl geïmplementeerd in de organisatie. Hierbij kan o.a. worden gedacht aan briefpapier, eenduidige lay-out tekstvormgeving, gevelaankleding, banieren en uniforme kleding voor publieksmedewerkers en vrijwilligers. Daarnaast is de nieuwe website in gebruik genomen.

VERPLICHTINGEN

• *U moet in persberichten, uitnodigingen, aankondigingen, PR-materiaal en andere publicaties vermelden dat de activiteit mede mogelijk gemaakt is door een subsidie van de Provincie Flevoland.*

In 2017 zijn wij ons bewust geworden van deze verplichting waardoor hieraan deels gevolg is gegeven. In 2018 zullen wij dit consistent gaan toepassen.

• *U leeft aantoonbaar de Code Cultural Governance na.*

In 2017 zijn voorbereidingen getroffen voor het omvormen van het bestuursmodel naar een Raad van Toezicht model conform de code. Verder is een selectieproces doorlopen voor de deels vernieuwde bezetting van de raad. Naar verwachting zal dit model begin 2018 worden doorgevoerd en zal vanaf dat moment in lijn met de code worden gewerkt. Zie ook jaarverslag voor verdere onderbouwing

• *Minimaal 6x per jaar ambtelijk overleg met een beleidsmedewerker van de Provincie Flevoland.*

Gedurende het verslagjaar is meerdere malen overleg gevoerd met beleidsmedewerkers van de Provincie door Hans Maris, Sebastiaan Philips, Willy van der Most en Jan Vriezen over uiteenlopende onderwerpen zoals de ontvlechting, bekostigings- en prestatieafspraken en gebouwbeheer.

• *Minimaal 2x per jaar bestuurlijk overleg met een gedeputeerde van de Provincie Flevoland.*

In 2017 heeft twee keer een bestuurlijk overleg plaatsgevonden met gedeputeerde Rijsberman. Hierbij waren namens Batavialand de directeur en het hoofd Collecties en Onderzoek aanwezig.

Onderbouwing, waaruit blijkt op welke wijze de gesubsidieerde activiteiten en prestaties, zoveel als mogelijk aantoonbaar, hebben bijgedragen aan de provinciale doelen:

• *De groei van de bekendheid van de Flevolandse geschiedenis, het draagvlak voor behoud en versterking van het Flevolands cultureel erfgoed*

Het verhaal van de maritieme archeologie wordt verteld in drie exposities die in 2017 werden ontwikkeld en/of uitgebreid: Gezonken Schatten met topvondsten uit het Maritiem Depot en het verhaal van een achttiende-eeuwse tjalk die op de Zuiderzee is vergaan, de Kogge-tentoonstelling waarin het verhaal van de IJsselkogge centraal staat en Vergane schepen met het wrak van de Ventjager, een zeemansgraf en enkele objecten uit de zeevaartgeschiedenis.

Om het verhaal van de prehistorische bewoning van het Zuiderzee-/IJsselmeergebied beter te vertellen is in 2017 een plan gemaakt voor aanpassing van de presentatie Oer! met daarin de Swifterbantman (Neolithicum) en Michelle (Mesolithicum). In het kader van de samenwerking met de Archeologische Werkgemeenschap Flevoland is een studiebezoek gebracht aan de Markerwadden en veldwerk verricht in

het kader van een scheepsvondst in de Noordoostpolder.

Bij de provincie Flevoland is in 2017 ook nog een aanvraag gedaan voor de visualisering van het erfgoed van Flevoland: grafveld S2 Swifterbantcultuur. Doel is om samen met de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed, de Milieucoöperatie Rivierduingebied, het Flevolands Bureau voor Toerisme, Staatsbosbeheer en de gemeente Dronten de plek te markeren en te visualiseren op de plaats waar in het verleden een Neolithisch graf is opgegraven met de resten van negen mensen. Dit project is gehonoreerd door de provincie en zal in 2018 worden uitgevoerd.

Het verhaal van de prehistorie van Flevoland wordt verteld in de vaste tentoonstelling Oer! in het museum van Batavialand. Voor de "kleine" onderzoekers van Batavialand is er in het museum de expositie Ondergronds waar ze op zoek kunnen naar schatten en boomringen kunnen tellen om al doende iets te leren over het oude verleden van Nederland en in het bijzonder Flevoland.

• *De toeristisch-recreatieve gebiedspromotie en ontwikkeling van het kustgebied van Lelystad*

Batavialand neemt deel aan Nederland Waterland. Voor de Provincie Flevoland is Batavialand één van de watericonen naast o.a. Museum Schokland en het Waterloopbos. Een van de doelstellingen binnen Nederland Waterland is het creëren en aantrekken van internationaal bezoek aan iconische plekken/gebieden. Voor de ontwikkeling van het kustgebied van Lelystad participeert Batavialand in de stuurgroep Bataviakwartier waarbij onder leiding van de Gemeente Lelystad wordt nagedacht over het verder ontwikkelen en aantrekkelijker maken van het kustgebied.

FINANCIËEL OVERZICHT 2017 IN RELATIE TOT BEGROTING

(AANVRAAG SUBSIDIE)

	Realisatie	Begroting	Vershil
PF 1 Conceptontwikkeling	40.227	50.000	9.773
PF 2 Voorlopig ontwerp opdracht masterplan	49.794	50.000	206
PF 3 Fondsenwerving	21.798	20.000	-1.798
PF 4 Plan van aanpak Batavia	15.000	15.000	0
PF 5 Publieksproject meertaligheid	964	10.000	9.036
PF 6 Publieksproject zeilende handel/ wind in de zeilen	25.000	25.000	0
PF 7 Publieksproject verbetering/ uitbreiding expositie IJsselkogge	50.457	50.000	-457
PF 8 Verbetering bestaande presentaties	25.065	20.000	-5.065
PF 9 Programmering (vakantieperiodes)	24.402	30.000	5.598
PF 10 Additionele activiteiten/uitingen aansluitend op publieksprojecten	15.209	25.000	9.791
PF 11 Huisstijl/lancering, marketing communicatie, nieuwe look publieksmedewerkers	102.679	120.000	17.321
PF 12 Onvoorziene kosten voortkomend uit de integratie van de instellingen	0	30.000	30.000
PF 13 Kosten t.b.v. integratie van de drie instellingen	178.980	200.000	21.020
	549.575	645.000	95.425
Opslag overhead	162.000	162.000	0
	711.575	807.000	95.425

De afwijkingen ten opzichte van de begroting 2017 zijn als volgt:

Projecten

De projecten lopen ongeveer € 95 k. achter op de begroting doordat:

- Bij conceptontwikkeling het constructie-onderzoek Batavia op het land is aangehouden waardoor € 9 k. nog niet is besteed;
- Bij fondsenwerving waren de advieskosten m.b.t. donateurs niet begroot ad € 2 k.;
- De uitvoering van meertaligheid van het

publieksproject meertaligheid ad € 9 k. is uitgesteld naar 2018;

- De hogere kosten voor verbetering van bestaande presentaties ad € 5 k. betreffen kosten van apparatuur en inregeling. Deze kosten zijn verschoven met de lagere kosten van programmering ad € 5 k.;
- Niet alle bestedingsruimte m.b.t. additioenele activiteiten is binnen de verslagperiode benut. Eén activiteit heeft geen doorgang gevonden (herdruk boekjes) en andere activiteiten zullen nog worden opgepakt dit betreft ongeveer € 9 k.;

- De kosten voor de ontwikkeling van de huisstijl zijn gemaakt. De implementatie heeft voor een groot deel plaatsgevonden en zal in 2018 verder zijn beslag krijgen (€17 k.);
- Op het budget voor de onvoorziene kosten ad € 30 k. is nog geen aanspraak gemaakt;
- De kosten voor de integratie van de drie instellingen lopen over de jaren heen. Derhalve zijn de kosten voor bijvoorbeeld de inrichting van AFAS nog niet volledig besteed ad € 21 k.

foto: Niels Blekemolen

PROVINCIE FLEVOLAND, BESCHIKKING SUBSIDIE- VERLENING BOEKJAAR- SUBSIDIE

1-7-2017 T/M 31-12-2017 € 729.392,-

PRESTATIEAFSPRAKEN

1. Beheer van de collecties conform de geldende museale normen

Batavialand beheert collecties en verricht onderzoek naar deze collecties. Deze werkzaamheden en het bijbehorende publieksprogramma worden uitgevoerd bij Batavialand onder het label van het Cornelis Lelycentrum. Ten grondslag aan het beheer van de collecties liggen qua wetgeving, regelgeving, kaders en randvoorwaarden de Erfgoedwet, de Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie en de Museumregistratie van de Nederlandse Museumvereniging die eisen stelt aan het collectiebeheer en aan Batavialand als geregistreerd museum. In 2017 verwierf Batavialand de status van museum. Namens de overheid houdt de Erfgoedinspectie toezicht op het beheer van de (overheids-) collecties van Batavialand.

Batavialand beheert de Rijksmaritieme archeologische collectie en heeft hiervoor een beheerovereenkomst afgesloten met het Rijk. In de beheerovereenkomst spreekt de minister van OCW de intentie uit om aan het Maritiem Depot van Batavialand de status te geven van Nationaal Scheepsarcheologisch Depot. Het beheer van de collectie is afgesproken voor onbepaalde tijd. De collectie wordt fysiek beheerd in drie depots, in Lelystad de kleine stukken, bij Pot in Amersfoort de grote stukken en bij Nijkerk/Zeevolde bevindt zich een 'wrakkenkerkhof' waarin wrakken en delen daarvan onder het maaiveld begraven liggen. Bij het in beheer geven van de collectie is door Batavialand een stand van zaken opgemaakt van het beheer van de collectie en is met de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed een programma afgesproken voor het wegwerken van de achterstanden in acht jaren tijd voor in totaal 1,4 miljoen euro. Bij elke aanvraag binnen dit programma zal worden bekeken op welke wijze Batavialand en Rijksdienst kunnen bijdragen aan het inlopen van de achterstanden. In 2017 is gekozen voor de bouw en inrichting van een restauratieatelier en de ontwikkeling van een mobiele PEG-installatie, waarmee los scheepshout geconserveerd kan worden.

In november 2016 is de Rijkscollectie verhuisd naar het depot in Batavialand. In de loop van 2017 werd verhuisschade geconstateerd en is een leidraad ontwikkeld om deze verhuisschade te inventariseren. De bijdrage van het Rijk voor 2017 werd met € 50.000 verhoogd om dit project in 2017-2018 met extra personele inzet uit te mogen voeren. De provincie Flevoland heeft met Batavialand een dienstverleningsovereenkomst gesloten voor het beheer van het Provinciaal Depot voor Bodemvondsten van Flevoland voor de duur van drie jaren. Bij het in beheer geven van de collectie is afgesproken dat in 2017-2018 een uitbreiding van het organisch en anorganisch depot zou plaatsvinden en dat tijdelijk voor de duur van één jaar een 0,7 fte assistent-depotbeheerder zou worden aangesteld ten behoeve van de overdracht van kennis door de beheerder die in 2018 met pensioen zal gaan en voor

de digitalisering van de vondstendocumentatie en voorbereiding op de invoering van de zogenaamde 'digitale pakbon'. Per 1 juni 2017 is de assistent-depotbeheerder in dienst getreden bij Batavialand en in november is de aanvraag voor de uitbreiding van het depot ingediend bij de provincie.

De collecties van de werf en het museum zijn ondergebracht in de Stichting Batavialand Collecties. Doel van deze stichting is het in stand houden, beheren en verwerven van collecties op het gebied van Flevoland en de maritieme geschiedenis (incl. maritieme archeologie) en het beheer van onderzoeksmateriaal op voornoemde gebieden.

Met de Stichting voor het Bevolkingsonderzoek in de drooggelegde Zuiderzeepolders/Sociaal Historisch Centrum voor Flevoland is een bruikleenovereenkomst gesloten voor het beheer van de collecties. Een 'beheercommissie' ziet erop toe dat besluiten over de collectie en het historisch onderzoek naar deze collectie door de directeur/bestuurder worden genomen in overeenstemming met en na overleg met deze commissie. In deze commissie hebben zitting hoogleraar bestuurskunde Erasmus Universiteit Amsterdam Wim Derksen, emeritus hoogleraar Land en Water Ontwikkeling, UNESCO-IHE, Delft, Bart Schultz en hoofdofficier van het Parket-Generaal in Den Haag, Diederik Greive.

De Stichting Historische Schepen is apart door Batavialand in het leven geroepen voor het verwerven en beheren van schepen. Hierin zijn het beheer van de Batavia, het Waterschip en De 7 Provinciën voorzien.

Bij Batavialand wordt ernaar gestreefd om alle verschillende collecties zoveel mogelijk in onderlinge samenhang en op eenzelfde wijze te beheren om een zo groot mogelijke synergie en efficiency in het beheer van de collecties te kunnen bewerkstelligen. Ook het Bureau Museumregistratie van de Museumvereniging heeft Batavialand gevraagd om één collectieplan te maken voor alle collecties. Dit dwingt de beheerders van de verschillende collecties tot kennisdeling, samenwerking en afstemming van werkzaamheden.

In het collectieplan worden de collecties beschreven en wordt achter-eenvolgens ingegaan op de herkomst van de collecties, het collectieprofiel van Batavialand, het acquisitiebeleid, de deponering van vondsten en bijbehorende documentatie, het proces van selectie en de-selectie, het fysieke beheer, de conservering en restauratie, de toegankelijkheid, het bruikleenbeleid, het ter beschikking stellen aan derden, de presentatie van de collectie en de veiligheidszorg (in de vorm van collectiehulpverlening en een calamiteitenplan). Een digitaliseringsplan maakt deel uit van het plan.

Per 1 juli 2017 kwam Batavialand formeel tot stand en is een projectgroep gestart met het maken van één collectieplan van Batavialand. Hoewel kon worden voortgebouwd op de collectieplannen van Nieuw Land Erfgoedcentrum en de afdeling Scheepsarcheologie van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed en tevens kon worden gesteund op het Meerjarenbeleidsplan 2015-2018 van het Provinciaal Depot voor

Bodemvondsten, bleek het in de praktijk toch lastig om in een half jaar tijd tot een nieuw integraal plan te komen. Daarom zal dit project in 2018 voortgezet worden.

Per 1 oktober is bij Batavialand een bibliothecaris aangenomen; zij is toegevoegd aan de projectgroep.

Batavialand is beheerder van zeven depots:

1. Een niet geklimatiseerd bibliotheekdepot met achtergrondwerken en tijdschriften in de kelder van de depottoren in Lelystad;
2. Een geklimatiseerd Museaal Depot met objecten betreffende de geschiedenis van Flevoland en het Zuiderzeeproject in de kelder van de depottoren in Lelystad;
3. Een geklimatiseerd Provinciaal depot voor Bodemvondsten van Flevoland met archeologische vondsten betreffende de provincie Flevoland;
4. Een niet geklimatiseerd Maritiem Depot met kleine maritiem-archeologische objecten betreffende het maritieme verleden van Nederland op de eerste verdieping in de depottoren in Lelystad;
5. Een geklimatiseerde archiefbewaarplaats die voldoet aan de eisen van de Archiefwet 1995 op de derde verdieping van de depottoren in Lelystad voor het bewaren van papieren en digitale archieven, foto's, dia's, films en video's, kaarten en tekeningen;
6. Het zgn. wrakkenkerkhof van Nijkerk/Zeewolde, aangewezen door de minister van OCW als bewaarplaats voor scheepsvondsten;
7. En een niet geklimatiseerd depot bij Pot in Amersfoort voor het beheer van pre-collectie en grote maritiem-archeologische objecten.

De collectiebeheerders monitoren de collectie van Batavialand in de depots en in de tentoonstellingen op temperatuur, luchtvochtigheid en licht. Bij te grote afwijkingen van de toegestane waarden wordt actie ondernomen in de zin van verplaatsing van objecten en/of aanbrengen van lichtwerende folie, bijstelling van en/of extra onderhoud aan de klimaatkasten of gebruikmaking van vocht-onttrekkers. Regulier wordt gewerkt aan het onderhoud van de collectie en ter voorbereiding op bruiklenen en tentoonstellingen worden objecten en archiefstukken gerestaureerd. Voorbeelden van het beheer in 2017 zijn de schoonmaak van de scheepswrakken de Ventjager bij Batavialand en de Meern1 in Castellum Hoge Woerd in De Meern bij Utrecht.

2. Toegekende museumregistratie

In 2017 verwierf Batavialand van het Bureau Museumregistratie van de Museumvereniging de status van museum.

3. Realisatie van de standplaatscontrole voor één derde van de collecties

Beleid is om jaarlijks een derde van de collectie (objecten Provinciaal Depot en Maritiem Depot) en de helft van de bibliotheekcollectie op de hand en met het oog te controleren op aanwezigheid en materiële staat. Dit resultaat is in 2017 niet gehaald bij het Provinciaal Depot voor Bodemvondsten. De kleine basisformatie van 1,0 fte, de benodigde

kennisoverdracht aan de assistent-beheerder en de op handen zijn de pensionering van de beheerder en verbouwing van het depot waren hier debet aan. In overleg en overeenstemming met mw. A. Rousseau van de provincie Flevoland is een controle van een derde van de collectie aangemerkt als een te hoge ambitie en prestatieafspraken.

4. Realisatie van de standplaatscontrole van de bibliotheek voor tenminste 50% van de aanwezige items

Beleid is om jaarlijks een derde van de collectie (objecten Provinciaal Depot en Maritiem Depot) en de helft van de bibliotheekcollectie op de hand en met het oog te controleren op aanwezigheid en materiële staat. In oktober 2017 is een bibliothecaris aangesteld bij Batavialand. Zij heeft de meest geraadpleegde werken uit de bibliotheek van het Maritiem Depot ontdekt en een plek gegeven in het studiecentrum zodat deze is geïntegreerd in de bibliotheek van Batavialand. De standplaatsen zijn gewijzigd in de catalogi. Dit betekende ook een volledige controle en herschikking van de reeds aanwezige boeken in het studiecentrum.

5. Realisatie van het Cultuur Historisch Jaarboek

In 2016-2017 is het particuliere archief van Els van Hulten-Delfgaauw in Lelystad aan Batavialand geschonken met het verzoek van de schenker om het archief te inventariseren, er onderzoek naar te doen en er over te publiceren. Archiefinventarissen zijn gemaakt en artikelen zijn gepubliceerd in het Cultuur Historisch Jaarboek voor Flevoland: Diepen, Remco van (red.), *Bewogen verleden*. Red. Remco van Diepen, Willy van der Most en Henk Pruntel. Cultuur Historisch Jaarboek voor Flevoland [27] (Lelystad 2017).

In het jaarboek zijn de volgende bijdragen opgenomen:

- Diepen, Remco van, 'Authentiek & duurzaam. Verslag van de expertmeeting en het symposium over het waterschip dat wordt gebouwd door Batavialand', 160-181; 'Polderdemocraten in het offensief. Will Marie Otto en het Progressief Akkoord Lelystad, 1969-1976', 76-109;
- Pruntel, Henk, 'Els van Hulten en het beschermd wonen in Flevoland', 128-159; 'Knardijk: een cultuurhistorische verkenning', 42-75;
- Schultz, Bart, 'Prof.ir. Adriaan Volker en markante hydroloog', 110-127;
- Smale, Joran, 'Rook in de zeilen? Vijf gegraveerde messing tabaksdozen uit de maritieme rijkscollectie van Batavialand', 9-41.
- Velthuisen, Dick, en Tineke Heise-Roovers, 'Archeologische kroniek van Flevoland', 182-191.

6. Realisatie van twee Archiefpublicaties

In 2016-2017 is het particuliere archief van Els van Hulten-Delfgaauw in Lelystad aan Batavialand geschonken met het verzoek van de schenker om het archief te inventariseren, er onderzoek naar te doen en er over te publiceren. Archiefinventarissen zijn gemaakt en artikelen zijn gepubliceerd in het Cultuur Historisch Jaarboek voor Flevoland. Verschenen zijn de volgende archieftitels:

- Diepen, Remco van, *Archief van de IKV-kern Almere, 1979-2002* (Lelystad, juli 2017).

**“LIEFDE EN AANDACHT.
VOOR ONS ERFGOED,
VOOR DE TOEKOMST.”**

- Diepen, Remco van, *Inventaris van de archieven van Els van Hulst-Delfgaauw (1966-2015)* (Lelystad, december 2017). *Voorlopige plaatsingslijst collectie Freck Riem, 1985-2008*, archiefvormer Teun Koolhaas Associates (TKA) en Atelier Dutch te Almere (Lelystad, september 2017). *Voorlopige plaatsingslijst collectie M. Spierings, 1970-1991* (Lelystad, december 2017).

7. Publicatie van tenminste vijf artikelen

- Coenen, Thijs, Johan Opdebeeck en Arent Vos, 'Duikinspecties door de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed in 2016 bij Texel, gebied Burgzand Noord', in: *De archeologische kroniek van Noord-Holland 2016* (Haarlem 2017) 148-153.
- Coenen, Thijs, Johan Opdebeeck en Arent Vos, 'Wrak Burgzand Noord 17 (BZN17), ofwel Palmhoutwrak; vondstgeschiedenis en eerste inzichten', in: *De archeologische kroniek van Noord-Holland 2016* (Haarlem 2017) 153-158.
- Gawronski, Jerzy, André van Holk & Joost Schokkenbroek (red.), *Ships and Maritime Landscapes. Proceedings of the Thirteenth International Symposium on Boat and Ship Archaeology, Amsterdam 2012* (Barkhuis Publishing Eelde 2017).
- Holk, André van, 'The Zuiderzee (the Netherlands). Highway, fishing ground and power landscape', in: Gawronski, Jerzy, André van Holk & Joost Schokkenbroek (red.), *Ships and Maritime Landscapes. Proceedings of the Thirteenth International Symposium on Boat and Ship Archaeology, Amsterdam 2012* (Barkhuis Publishing Eelde 2017).
- Most, Willy van der, 'Mungo Graham, kapitein in een Schots regiment', *Genealogica* (2017) nr. 2 (1 mei) 11-12.
- Most, Willy van der, 'Middag kennis delen', *Genealogica* (2017) nr. 2 (1 mei) 25-27.
- Most, W.H.J. van der, 'Kolonisten e hoevenaars in de maatschappij van Weldadigheid', *Genealogica* (2017) nr. 1 (1 februari) 11-16.
- Most, W.H.J. van der, 'Concept-jaarverslag van de Nederlandse Genealogische Vereniging', *Genealogica* (2017) nr. 1 (1 februari) 24-30.
- Most, W.H.J. van der, 'DNA-kits van my heritage. Ervaringen van het bestuur van de NGV', *Genealogica* (2017) nr. 3 (1 oktober) 30-34.
- Most, Willy van der, Blog Zuiderzeevisserij 2015-2016, <http://nieuw-landerfgoed.blogspot.nl>. Opnieuw gepubliceerd op <http://flevolands-geheugen.nl> 2017-2018.
- Pruntel, Henk, 'De Weggeefshow in Agora. Tentoonstelling "Oog op Lelystad"', *Flevopost*, 31 mei 2017.
- Pruntel, Henk, "'Wil je naar Lelystad?'" Het eerste bezoek van Henk en Reny Hutten', *Flevopost*, 4 oktober 2017.
- Pruntel, Henk, 'Het begin van Lelystad', in: *Tegendraads, vijftig jaar stedenbouwkundige ontwikkeling van Lelystad. Symposium en excursie Heemschut Flevoland, september 2017*. Erfgoedvereniging Heemschut/Heemschut Flevoland (Almere 2017) 8-15.
- Vos, Arent, 'Luxe goederen als lading: eerste gedachten over de laatste reis van het Palmhoutschip', in: *De archeologische kroniek van Noord-Holland 2016* (Haarlem 2017) 158-166.

- Vos, Arent, Thijs Coenen en Johan Opdebeeck, 'Burgzand Noord 17, het 'Palmhoutwrak'. De eerste inzichten over een 17de-eeuws schip en zijn uitzonderlijke lading', *Archeologie in Nederland*, jrg. 1-5 (2017) (december) pag. 2-9.
- Vos, Arent, 'Wrak Burgzand Noord 17 (BZN17), oftewel Palmhoutwrak, de achtergronden', in: *De archeologische kroniek van Noord-Holland 2016* (Haarlem 2017) 143-148.
- Vos, A. en J. Beekhuizen, 'Zeven tinnen objecten uit wrak Burgzand Noord 17', *De Tinkoerier*. Mededelingenblad van de Nederlandse Tinvereniging, 25-1 (2017) (augustus) 14-20.

PRESENTATIES

8. Openstelling van Batavialand van dinsdag tot en met zondag, bijzondere feestdagen uitgezonderd

Batavialand hanteert de openingstijden zodanig dat de bezoekers ruim in de gelegenheid worden gesteld om museum en werf op één dag te bekijken. Dat houdt in dat we in de loop van 2017 besloten hebben om 7 dagen in de week geopend zijn van 10.00 tot 17.00 uur (werf op zondag van 10.00 tot 17.00 en museum van 11.00 tot 17.00 uur). In 2018 zullen de openingstijden op beide locaties gelijk worden getrokken.

9. Openstelling Maritiem Depot, inclusief de mogelijkheid van rondleidingen

Het Maritiem Depot is zodanig ingericht dat gemakkelijk rondleidingen in het depot kunnen worden gegeven. Bij de verhuizing van de collectie en inrichting van het depot is erop gelet dat ook mensen met een beperking zich ook gemakkelijk tussen de vitrinekasten door zouden kunnen bewegen. Hierdoor is een zogenaamd 'half open depot' ontstaan waar bij verschillende gelegenheden in 2017 rondleidingen zijn gegeven, zoals bij boekpresentaties, open dagen en speciale evenementen aangaande de maritieme archeologie.

10. Openstelling leeszaal op tenminste 3 dagdelen per week

De collectiebeheerders zijn het directe aanspreekpunt voor het publiek. Zij zijn per telefoon en e-mail bereikbaar voor afspraken in het studiecetrum. Het studiecetrum wordt gedeeld met Het Flevolands Archief dat voor het publiek geopend is van dinsdag tot en met donderdag van 13.00 tot 17.00 uur. Batavialand probeert in de openingstijden van het studiecetrum zoveel mogelijk aan te sluiten op dit archief, maar biedt ook op afspraak ondersteuning bij het raadplegen van de collecties buiten deze uren.

In de landelijk verschijnende Erfgoedmonitor wordt kond gedaan van de bezoekers van het studiecetrum (Provinciaal archeologisch depot en Maritiem Depot) en het gebruik van de collecties door veelal liefhebbers, amateur-historici, (maritiem)archeologen en leden van verenigingen als de archeologische werkgemeenschap en genealogische vereniging. Overigens is een medewerker van Batavialand de samensteller van de landelijke Erfgoedmonitor.

11. Minimaal 45.000 bezoekers tussen 1 juli en 31 december 2017.

Batavialand biedt met een binnen- en buitenlocatie (museum en werf) een attractie waar je kunt zien, doen en beleven. Of het nu mooi of slecht weer is. In de genoemde periode heeft Batavialand 66.000 bezoekers mogen verwelkomen.

12. Minimaal twee tentoonstellingen tussen 1 juli en 31 december 2017 aanvullend op de presentatie van de vaste collecties van de Bataviawerf en het museum.

In het kader van het jubileumjaar “50 jaar Lelystad” is in de Schatkamer bij Batavialand museum de fototentoonstelling ‘Oog voor Lelystad’ gerealiseerd met bijzondere foto’s van Henk Hutten en Jan Blom uit de periode vanaf 1968.

Daarnaast wordt een nieuwe tentoonstelling over de IJsselkogge ingericht en zijn delen van de presentaties van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed opgenomen in de publiekspresentaties van Batavialand. Ook is er een nieuwe publiekspresentatie gerealiseerd over de bouw van het Waterschip.

13. Bijdrage aan educatieve activiteiten, waaronder Museum Jeugd Universiteit, NAT en de Culturele Haven.

Sinds 2013 is Batavialand (toen Nieuw Land) samen met Kubus, Bonte Hond en KAF initiatiefnemer en lid van de projectgroep van De Culturele Haven. In 2017 zijn er negen lespakketten geactualiseerd en is er speciaal materiaal voor de scholen op Urk ontwikkeld. Op Urk is een proeftijd gestart waarin wordt gekeken naar de koppeling van De Culturele Haven met het lokale culturele aanbod en 100 jaar Zuiderzeewet. Ook worden er voorbereidingen getroffen voor het inrichten van een proeftuin die zich richt op de koppeling tussen De Culturele Haven en taalonderwijs. Nieuw is dat de begeleiding van de scholen is overgedragen aan coaches. Iedere school heeft nu zijn eigen coach wat het voor scholen makkelijker maakt om De Culturele Haven in de eigen situatie in te passen.

NAT

Voor het vierde achtereenvolgende jaar heeft Batavialand samen met Waterschap Zuiderzeeland NAT, hét waterevenement voor het onderwijs georganiseerd. Basisschoolleerlingen van de groepen zes tot en met acht kregen een ochtend vol watereducatie met workshops van Waterschap Zuiderzeeland, Rijkswaterstaat, Vitens, de Koninklijke Nederlandse Redding Maatschappij en HKV lijn in water en Batavialand zelf.

MUSEUM JEUGD UNIVERSITEIT

Met de komst met de nieuwe cultuureducator in september 2017 is deelname aan de Museum Jeugduniversiteit geïntensiveerd. De cultuureducator heeft in het najaar een training bijgewoond met als doel om de vernieuwde website van Museum Jeugduniversiteit op adequate wijze in te kunnen zetten. De activiteiten in Batavialand tijdens de museumkidsweek zijn ge-upload op de vernieuwde website. De intensivering van contacten en het optimaal benutten van de website zal er in 2018 toe leiden dat Batavialand in het najaar een serie kindercolleges opstart.

14. Realiseren van de digitale toegankelijkheid van catalogi voor publiek en onderzoek

De collecties van Batavialand zijn beschreven in verschillende catalogussystemen. Het Maritiem Depot maakt gebruik van Adlib voor de objectenregistratie, conservering objecten en bibliotheek, en van Picturae voor registratie van de afbeeldingen. Het Provinciaal Depot voor Bodemvondsten beschrijft de collectie met The Museum System en de erfgoedcollecties van Flevoland, incl. werfarchief en boekerij zijn beschreven in één catalogus op maat (Atlantis 5.0) gemaakt door Deventer te Bunschoten.

2017 Stond in het teken van de ontvlechting (Het Flevolands Archief dat de overheidsarchieven van Flevoland beheert stapte uit Atlantis) en het samengaan van reeds genoemde organisaties en collecties in Batavialand. Deze reorganisatie betekende verhuizingen van de collecties en verwerking van de gevolgen daarvan in de verschillende catalogi. Met steun van de provincie Flevoland is één website voor alle collecties van Batavialand gemaakt: www.cornelislelycentrum.nl. Hierbij is gekozen voor één portaal via Collectie Nederland. In 2017 waren de collecties overigens ook nog toegankelijk via de catalogus op de website www.nieuwlanderfgoedcentrum.nl en www.cultureelerfgoed.nl.

Flevolands Geheugen is een veel bezochte verhalenwebsite waarop onderzoekers de resultaten van de mondelinge geschiedschrijving van Flevoland plaatsen. Ook bezoekers kunnen hun verhaal op de site kwijt en men kan op elkaars verhaal reageren, favoriete verhalen markeren en verhalen met vrienden en anderen delen via sociale media.

Voor sommige projecten zijn blijvend websites en digitale tools in de lucht gehouden, o.a. Waterschrijvers, Canon van Flevoland, Vergane Schepen, en de blog over de Zuiderzeevervisserij. Te zijner tijd zullen deze worden overgezet van Nieuw Land naar Batavialand.

**“VERBINDEND
VOOR NEDERLANDERS,
WERVEND VOOR
TOERISTEN.”**

VERPLICHTINGEN

• *U moet in persberichten, uitnodigingen, aankondigingen, PR-materiaal en andere publicaties vermelden dat de activiteit mede mogelijk gemaakt is door een subsidie van de Provincie Flevoland.*

In 2017 zijn wij ons bewust geworden van deze verplichting waardoor hieraan deels gevolg is gegeven. In 2018 zullen wij dit consistent gaan toepassen.

• *Minimaal 6x per jaar ambtelijk overleg met een beleidsmedewerker van de Provincie Flevoland.*

Woensdag 19 april heeft mw. Willy van der Most gesproken met dhr. Mark Waaijbergen van de provincie Flevoland over 100 jaar Zuiderzeewet.

Woensdag 9 augustus hebben dhr. Hans Maris en mw. Willy van der Most gesproken met o.a. dhr. Mark Waaijbergen en mw. Abigail Rousseau van de provincie Flevoland inzake de lobbystrategie van Flevoland richting ministerie OCW voor verkrijging status Batavialand Nationaal Scheepsarcheologisch Depot.

Maandag 21 augustus hebben mw. Willy van der Most en de heer Dick Velthuizen, archeologisch medewerker Batavialand, gesproken met de heer Robin den Boer van de provincie Flevoland inzake de verbouwing van het Provinciaal Depot voor Bodemvondsten van Flevoland.

Maandag 28 augustus is door mw. Willy van der Most en dhr. André van Holk, steunpuntcoördinator, gesproken met mw. Abigail Rousseau van de provincie Flevoland inzake de voortgang van het SAMF (Steunpunt Archeologie en jonge Monumenten van Flevoland).

Vrijdag 6 oktober is door mw. Willy van der Most en Dick Velthuizen gesproken met mw. Abigail Rousseau en mw. Marie Catherine Haukes van de provincie Flevoland inzake Provinciaal Depot voor Bodemvondsten, assistent-depotbeheerder, digitalisering/digitale pakbon etc.

Gedurende de verslagperiode hebben er diverse afstemmings-overleggen rond de indiening en afhandeling van subsidieaanvragen plaatsgevonden.

• *Minimaal 2x per jaar bestuurlijk overleg met een gedeputeerde van de Provincie Flevoland.*

In 2017 heeft twee keer een bestuurlijk overleg plaatsgevonden met gedeputeerde Rijsberman. Hierbij waren namens Batavialand de directeur en het hoofd Collecties en Onderzoek aanwezig.

Onderbouwing, waaruit blijkt op welke wijze de gesubsidieerde activiteiten en prestaties, zoveel als mogelijk aantoonbaar, hebben bijgedragen aan de provinciale doelen:

• *De groei van de bekendheid van de Flevolandse geschiedenis*
Batavialand vertelt het verhaal van leven op de grens van land en water. Dat is zichtbaar in onze collectie en in het aanbod van activiteiten. Mede door onze participatie in de Culturele Haven kunnen leerlingen van het basisonderwijs in Batavialand leren en ontdekken over de

Flevolandse geschiedenis. In de tentoonstelling Oog voor Lelystad kunnen bezoekers kennis nemen van het ontstaan en de groei van Lelystad. De tentoonstelling Polderen biedt de bezoekers een grote schat aan informatie over het ontstaan van Flevoland.

• *Het draagvlak voor behoud en versterking van het Flevolands cultureel erfgoed*

Batavialand biedt ook inhoudelijke ondersteuning aan projecten van derden, bijvoorbeeld door mee te werken aan het veldwerk van de werkgroep Over de Maas in Dreumel, om zodoende begeleiding te geven bij de opgraving van de ODM11 (Over de Maas11) of zich in te zetten voor de conservering en presentatie van de Zwammerdamschepen bij Archeon in Alphen aan den Rijn. Onderzoekers van Batavialand zijn bestuurlijk actief in provinciale (NGV Flevoland, AWN Flevoland, Heem- schut Flevoland, St. Kennistransfercentrum Flevoland, Genootschap Flevo) en (inter)nationale (OPEN: Overleg van provinciale Erfgoedhuizen Nederland, Vereniging voor Science Centra, EXARCH (experimentele archeologie)) kennisorganisaties en verenigingen. Hiermee dragen zij in aanzienlijke mate bij aan de bekendmaking over, het behoud en de versterking van het Flevolandse en nationale varende en water- staats-erfgoed.

• *De toeristisch-recreatieve gebieds promotie en ontwikkeling van het kustgebied van Lelystad.*

Batavialand neemt deel aan Nederland Waterland. Voor de Provincie Flevoland is Batavialand één van de watericonen naast o.a. Museum Schokland en het Waterloopbos. Een van de doelstellingen binnen Nederland Waterland is het creëren en aantrekken van internationaal bezoek aan iconische plekken/gebieden.

Voor de ontwikkeling van het kustgebied van Lelystad participeert Batavialand in de stuurgroep Bataviakwartier waarbij onder leiding van de Gemeente Lelystad wordt nagedacht over het verder ontwikkelen en aantrekkelijker maken van het kustgebied.

OVERIG

• *De positionering van Batavialand in de museale wereld en de wereld van themaparken*

Het jaar 2017 was het jaar van de formele fusie en de totstandkoming van Batavialand. De formele start op 1 juli bood, mede door de financiële bijdrage van provincie, mogelijkheden voor nieuwe en grote ontwikkelingen. Zo is de website van Batavialand gelanceerd en zijn de eerste stappen gezet voor de ontwikkeling en lancering van een nieuwe huisstijl. Aangezien deze huisstijl in 2017 nog in ontwikkeling was, is er gekozen voor een marketing aanpak op productniveau. In 2018 zal daarom vooral worden ingezet op de positionering van Batavialand als hét erfgoedpark dat het verhaal vertelt over leven op de grens van land en water.

• *De publieke aandacht voor en attractieve presentatie van de collecties die Batavialand beheert en die recht doet aan de waarde en betekenis van de collectie*

In 2017 werd op basis van het product met de bijbehorende doelgroep gerichte media ingekocht. Er is gebruik gemaakt van zowel offline als online media. Er is er ingekocht bij bijvoorbeeld verschillende recreatiekranten, Kidsweek, Kidsproof, dagjeuit.nl en magazines zoals Ouders van nu en Vriendin, maar ook het Museumtijdschrift. Daarnaast hebben we gebruik gemaakt van Facebook-campagnes en gratis en betaalde vermeldingen in online agenda's. Het is belangrijk dat de lokale markt betrokken wordt, is en blijft bij Batavialand. Mede daarom is er geadverteerd bij Omroep Flevoland en in de Flevopost.

• *De kwaliteit van de activiteiten en tentoonstellingen*

Batavialand heeft expertise in huis om kwalitatief hoogwaardige tentoonstellingen en activiteiten te realiseren. De tentoonstellingen worden aangevlogen als project waarvoor projectgroepen worden gevormd vanuit alle geledingen van de organisatie. De projectgroepen staan onder leiding van een projectleider die voor de tentoonstelling of activiteit over de relevante deskundigheid en expertise beschikt. Op deze wijze zijn inhoud, uitvoering en communicatie binnen de organisatie geborgd. Waar nodig maken we gebruik van externe deskundigheid.

• *De toegankelijkheid van de door Batavialand beheerde collecties voor geïnteresseerden, specifiek ook voor de archeologische werkgemeenschap.*

De collecties van Batavialand zijn beschreven in verschillende catalogussystemen. Het Maritiem Depot maakt gebruik van Adlib voor de objectenregistratie, conservering objecten en bibliotheek, en van Picturae voor registratie van de afbeeldingen. Het Provinciaal Depot voor Bodemvondsten beschrijft de collectie met The Museum System en de erfgoedcollecties van Flevoland, incl. werfarchief en boekerij zijn beschreven in één catalogus op maat (Atlantis 5.0) gemaakt door Deventit te Bunschoten.

2017 stond in het teken van de ontvlechting (Het Flevolands Archief dat de overheidsarchieven van Flevoland beheert, stapte uit Atlantis) en het samengaan van reeds genoemde organisaties en collecties in Batavialand. Deze reorganisatie betekende verhuizingen van de collecties en verwerking van de gevolgen daarvan in de verschillende catalogi. Met steun van de provincie Flevoland is één website voor alle collecties van Batavialand gemaakt: www.corneliselycentrum.nl. Hierbij is gekozen voor één portaal via Collectie Nederland. In 2017 waren de collecties overigens ook nog toegankelijk via de catalogus op de website www.nieuwlanderfgoedcentrum.nl en www.cultureelerfgoed.nl. Flevolands Geheugen is een veel bezochte verhalenwebsite waarop onderzoekers de resultaten van de mondelinge geschiedschrijving van Flevoland plaatsen. Ook bezoekers kunnen hun verhaal op de site kwijt en men kan op elkaars verhaal reageren, favoriete verhalen markeren en verhalen met vrienden en anderen delen via sociale media.

Voor sommige projecten zijn blijvend websites en digitale tools in de lucht gehouden, o.a. Waterschrijvers, Canon van Flevoland, Vergane Schepen, en de blog over de Zuiderzeevisserij. Te zijner tijd zullen deze worden overgezet naar Batavialand.

De Flevolandse afdeling van de Archeologische Werkgemeenschap Nederland heeft haar honk in Batavialand. Voor hen is een speciale werkplaats ingericht aanpalend aan de depots. Ook nemen zij deel aan alle activiteiten van het provinciaal depot en al het archeologische veldwerk zowel voor wat betreft de landarcheologie als de maritieme archeologie. In 2017 bezochten zij met Dick Velthuizen de Marker Wadden en zij namen deel aan een scheepsopgraving (i.k.v. promotieonderzoek Yftinus van Popta).

FINANCIËEL OVERZICHT 2017 IN RELATIE TOT BEGROTING

(AANVRAAG SUBSIDIE)

	Realisatie 2017	Begroting 2017	Vershil
Baten			
<i>Subsidiebaten</i>			
Subsidie Provincie Flevoland ontwikkelgeld	665.181	-	665.181
Subsidie Provincie Flevoland exploitatie	729.392	1.458.783	-729.391
Subsidie RCE exploitatie	320.018	621.000	-300.982
Subsidie Provincie Flevoland SAMF	119.000	-	119.000
Subsidie Provincie Flevoland Prov. depot/bodemvondsten	219.023	246.154	-27.131
Subsidie Provincie Flevoland ass. depotbeheerder	22.436	-	22.436
Subsidie EVS	27.336	-	27.336
<i>Overige baten</i>			
Entreegelden	707.637	751.726	-44.089
Winkel	95.514	129.050	-33.536
Commerciële activiteiten	172.880	305.810	-132.930
Donaties etc.	210.156	374.725	-164.569
Bijdrage nieuwe activiteiten	-	205.000	-205.000
Overige baten	58.773	35.765	23.008
Totaal baten	3.347.346	4.128.012	-780.666

Alle bedragen in dit overzicht zijn in euro's

De afwijkingen ten opzichte van de begroting 2017 ad € 37 k. zijn als volgt:

Baten

De baten lopen ad € 781 k. achter op de begroting door dat:

- De overgang naar Batavialand op 1 juli 2017 plaatsvond i.p.v. 1 januari 2017;
- Daardoor niet gerealiseerde subsidiegelden (ontwikkeling);
- Ontwikkelgelden ten tijde van het begroten niet bekend waren wat een afwijking geeft ad € 665 k. t.o.v. de begroting;

- De verantwoording van exploitatie gelden over januari – juni 2017 in Nieuwland heeft plaatsgevonden per 30 juni 2017, wat een afwijking geeft van € 730 k. t.o.v. de begroting;
- Investering m.b.t. subsidie baten direct ten laste van subsidiebaten ad € 287 k. zijn gekomen waarbij € 34 k. betrekking heeft op ontwikkelgelden, € 21 k. op provinciaal depot & bodemvondsten en € 231 k. op RCE exploitatie gelden;
- Subsidies SAMF en EVS lopen nu via resultaat, voorgaande jaren via balanspositie waardoor deze niet in de

begroting 2017 zijn opgenomen;

- Te hoog geraamde donatiegelden ad € 164 k.;
- Achterblijvende inkomsten uit commerciële activiteiten ad € 133 k.
- Bijdrage nieuwe activiteiten ad € 205 k. niet is gerealiseerd;
- Meer bezoekers echter minder entreegelden ad € 44 k. door o.a. bezoekers met museumkaart en groepen;
- Minder winkelomzet museum ad € 33 k. door start per 1 juli 2017;
- Meer overige baten gerealiseerd ad € 23 k.

FINANCIËEL OVERZICHT 2017 IN RELATIE TOT BEGROTING

(AANVRAAG SUBSIDIE)

	Realisatie 2017	Begroting 2017	Vershil
Lasten			
Kostprijs baten	244.514	304.759	-60.245
Personeelslasten	1.674.114	2.106.967	-432.853
Afschrijvingen	32.282	57.138	-24.856
Huisvestingslasten	572.351	936.024	-363.673
Kantoorlasten	200.963	204.331	-3.368
lasten activiteiten en tentoonstellingen	399.426	437.435	-38.009
Autolasten	5.313	-	5.313
Algemene lasten	202.630	72.479	130.151
Totaal lasten	3.331.593	4.119.133	-787.540
Saldo financiële baten en lasten			
Financiële baten en lasten	8.963	7.917	1.046
Totaal financiële baten en lasten	8.963	962	1.046
Saldo baten en lasten (voor bestemming)	6.790	962	5.828

Alle bedragen in dit overzicht zijn in euro's

Lasten

De lasten lopen ad € 787 k. achter op de begroting met name doordat:

- De samenvoeging tot Batavialand niet op 1 januari maar op 1 juli 2017 heeft plaatsgevonden;
- De kosten door de latere samenvoeging over het algemeen pas per 1 juli 2017 zijn opgenomen in de gerealiseerde cijfers, dit geeft een afwijking ad € 923 k.;

- Autokosten wegens omissie niet zijn begroot ad € 6 k.;
- Uitstel van de samenvoeging heeft geleid tot extra algemene kosten ad € 130 k.

JAARREKENING STICHTING ERFGOEDPARK BATAVIALAND

RAPPORT INZAKE JAARREKENING 2017

STICHTING ERFGOEDPARK BATAVIALAND
LELYSTAD

G.T. Rietveldstraat 180 1333 LJ Almere
Postbus 30378 1303 AJ Almere
T 036 - 548 67 77
E almere@lentink.org
I www.lentink.org

INHOUDSOPGAVE

	Pagina
ACCOUNTANTSRAPPORTAGE	
1 Opdracht	3
JAARREKENING	
1 Balans per 31 december 2017	5
2 Staat van baten en lasten over 2017	7
3 Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling	8
4 Toelichting op de balans per 31 december 2017	11
5 Toelichting op de staat van baten lasten over 2017	19
6 Overige toelichtingen	23
OVERIGE GEGEVENS	
1 Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	26

Aan het bestuur van
Stichting Erfgoedpark Batavialand
Oostvaardersdijk 01-13
8200 AB Lelystad

Almere, 30 mei 2018

Geacht bestuur,

Hierbij brengen wij verslag uit over boekjaar 2017 met betrekking tot uw stichting.

1 OPDRACHT

Ingevolge uw opdracht hebben wij de jaarrekening 2017 van uw stichting, waarin begrepen de balans met tellingen van € 5.283.451 en de staat van baten en lasten sluitende met een resultaat van € 6.790, gecontroleerd.

Voor de controleverklaring verwijzen wij u naar het hoofdstuk "Overige gegevens" op pagina 26 van dit rapport.

KRESTON
Lentink Audit B.V.
30 MEI 2018
Paraaf voor
waarnemingsdoeleinden

KRESTON
Lentink Audit B.V.
30 MEI 2018
Paraaf voor
waarnemingsdoeleinden

• ACCOUNTANTS • BELASTINGADVISEURS • AUDIT • CORPORATE FINANCE

Verwijzen te Hulten en Almere

BK nummer 32119023

Opdrachten worden slechts aangenomen en uitgevoerd door Kreston Lentink Audit B.V. tegens een ieder zijn aanspraak op de Algemere Voorwaarden van Kreston Lentink Audit B.V., waarin een bepaling is de aansprakelijkheid is opgenomen. Deze voorwaarden zijn gedeponeerd bij het Handelsregister van de Kamer van Koophandel en zijn te vinden op www.lentink.org.

Aangesloten bij KRESTON
A global network of independent accounting firms

1 BALANS PER 31 DECEMBER 2017
(na resultaatbestemming)

		31-12-2017	31-12-2016
		€	€
ACTIVA			
VASTE ACTIVA			
Materiële vaste activa	(1)		
Inventaris		3.612.899	-
Vervoermiddelen		18.586	23.330
		<u>3.631.485</u>	<u>23.330</u>
VLOTTENDE ACTIVA			
Vorraden	(2)	58.507	-
Vorderingen	(3)		
Handelsdebiteuren		213.613	4.483
Belastingen en premies sociale verzekeringen		196.289	26.195
Overige vorderingen en overlopende activa		96.229	49.315
		<u>506.131</u>	<u>79.993</u>
Liquide middelen	(4)	1.087.328	189.785
TOTAAL ACTIVA		<u>5.283.451</u>	<u>293.108</u>

JAARREKENING

KRESTON
Lentink Audit B.V.
30 MEI 2018
Paraaf voor
waarmerkingsdoeleinden

KRESTON
Lentink Audit B.V.
30 MEI 2018
Paraaf voor
waarmerkingsdoeleinden

2 STAAT VAN BATEN EN LASTEN OVER 2017

	31-12-2017	31-12-2016
	€	€
PASSIVA		
STICHTINGSVERMOGEN (5)		
Continuïteitsreserve	1.286.463	32.811
Bestemmingsreserves	2.438.056	8.974
	<u>3.724.519</u>	<u>41.785</u>
LANGLOPENDE SCHULDEN (6)		
Schulden aan kredietinstellingen	51.381	-
KORTLOPENDE SCHULDEN (7)		
Aflossingsverplichtingen langlopende schulden	34.255	-
Schulden aan leveranciers en handelskredieten	641.235	166.332
Belastingen en premies sociale verzekeringen	136.371	-
Overlopende passiva	695.690	84.991
	<u>1.507.551</u>	<u>251.323</u>
TOTAAL PASSIVA	<u>5.283.451</u>	<u>293.108</u>

Baten

	Realisatie 2017	Begroting 2017	Realisatie 2016
	€	€	€
Subsidiebaten	(8) 2.102.386	2.325.937	166.793
Overige baten	(9) 1.244.960	1.795.208	225.964
Som der baten	<u>3.347.346</u>	<u>4.121.145</u>	<u>392.757</u>
Lasten			
Besteed aan de doelstellingen			
Project IJsselkogge	(10) 85.453	118.862	222.979
Wervingskosten			
Lasten overige baten	(11) 244.514	297.891	-
Kosten van beheer en administratie			
Personeelslasten	(12) 1.674.114	2.116.862	43.576
Afschrijvingen	(13) 32.282	57.138	395
Lasten beheer en administratie	(14) 1.295.230	1.518.420	92.996
	<u>3.001.626</u>	<u>3.692.420</u>	<u>136.967</u>
Saldo voor financiële baten en lasten	<u>3.331.593</u>	<u>4.109.173</u>	<u>359.946</u>
Financiële baten en lasten	(15) 8.963	11.010	-
Saldo	<u>6.790</u>	<u>962</u>	<u>32.811</u>
Resultaatbestemming			
Continuïteitsreserve	28.732	962	32.811
Bestemmingsreserves	-11.942	-	-
Bestemmingsfonds	-10.000	-	-
	<u>6.790</u>	<u>962</u>	<u>32.811</u>

3 GRONDSLAGEN VOOR WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

ALGEMEEN

Activiteiten

De Stichting Erfgoedpark Batavialand gevestigd te Lelystad heeft onder andere ten doel: de oprichting, de instandhouding en de exploitatie van een erfgoedpark, waarin de historie en de karakteristieken van Nederland, levend op de grens van land en water, op allerlei wijzen worden verbeeld, beschreven en tentoongesteld.

ALGEMENE GRONDSLAGEN VOOR DE OPSTELLING VAN DE JAARREKENING

De Jaarrekening is opgesteld volgens de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving 640 "Organisaties zonder winststreven".

De waardering van activa en passiva geschiedt, voor zover niet anders is vermeld, tegen nominale waarde. Winsten worden toegerekend aan de periode waarin ze zijn gerealiseerd. Verliezen worden verantwoord in het jaar waarin ze voorzienbaar zijn.

Continuïteitsveronderstelling

De gehanteerde grondslagen voor waardering en resultaatbepaling zijn gebaseerd op de continuïteitsveronderstelling van de onderneming.

Collectie

De stichting waardeert haar collectie op basis van de volgende uitgangspunten:

- De actuele waarde van de materialen; en
- Kostprijs.

Voor beide methoden geldt dat men niet afschrijft.

De waardering van de actuele waarde van de materialen is gebaseerd op een taxatierapport van juni 2014 (in 2018 zal een nieuwe taxatie worden uitgevoerd). Bij de bepaling van de actuele waarde is de zogenaamde kostenmethode toegepast, waarbij schattingen worden gemaakt van de kosten voor reconstructie naar huidige prijspeil van de thans fysiek aanwezige zaken - inclusief de toe te rekenen voorraden - en worden hierop vervolgens correcties toegepast voor technische en functioneel/economische veroudering.

De waarderingsgrondslag per collectie item is als volgt:

- VOC - schip "Batavia" - actuele waarde van de materialen;
- Admiraliteitsschip "De Zeven Provinciën" - actuele waarde van de materialen;
- De Flevo Aak - kostprijs;
- Het Waterschip - kostprijs.

Schattingen

Om de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening te kunnen toepassen, is het nodig dat het bestuur van Stichting Erfgoedpark Batavialand zich over verschillende zaken een oordeel vormt, en dat het bestuur schattingen maakt die essentieel kunnen zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen. De aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de betreffende jaarrekeningposten.

Financiële instrumenten

Onder financiële instrumenten worden zowel primaire financiële instrumenten, zoals vorderingen en schulden, als financiële derivaten verstaan. Voor de grondslagen van primaire financiële instrumenten wordt verwezen naar de behandeling per balanspost. De vennootschap maakt geen gebruik van derivaten.

GRONDSLAGEN VOOR DE WAARDERING VAN ACTIVA EN PASSIVA

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen aanschaffingswaarde of vervaardigingslasten verminderd met afschrijvingen bepaald op basis van de geschatte levensduur rekening houdend met een eventuele restwaarde. De afschrijvingen bedragen een vast percentage van de aanschaffingswaarde of vervaardigingslasten.

Bijzondere waardeverminderingen van vaste activa

De stichting beoordeelt op iedere balansdatum of er aanwijzingen zijn dat een vast actief aan een bijzondere waardevermindering onderhevig kan zijn. Indien dergelijke indicaties aanwezig zijn, wordt de realiseerbare waarde van het actief vastgesteld. Indien het niet mogelijk is de realiseerbare waarde voor het individuele actief te bepalen, wordt de realiseerbare waarde bepaald van de kasstroomgenererende eenheid waartoe het actief behoort. Van een bijzondere waardevermindering is sprake als de boekwaarde van een actief hoger is dan de realiseerbare waarde; de realiseerbare waarde is de hoogste van de opbrengstwaarde en de bedrijfswaarde. Een bijzonder-waardevermindering wordt direct als last verwerkt in de staat van baten en lasten onder gelijktijdige verlaging van de boekwaarde van het betreffende actief.

Voorraden

Voorraden grond- en hulpstoffen en handelsgoederen worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs of lagere netto-opbrengstwaarde. Deze lagere netto-opbrengstwaarde wordt bepaald door individuele beoordeling van de voorraden. De waardering van de voorraden grond- en hulpstoffen komt tot stand op basis van fifo prijzen.

Vorderingen en overlopende activa

De vorderingen worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. De reële waarde en geamortiseerde kostprijs zijn gelijk aan de nominale waarde. Noodzakelijk geachte voorzieningen voor het risico van oninbaarheid worden in mindering gebracht. Deze voorzieningen worden bepaald op basis van individuele beoordeling van de vorderingen.

Bestemmingsreserves

Deze reserves worden gevormd door (een deel van) het voordelig resultaat van enig jaar te bestemmen voor een toekomstige investering en/of activiteit. Per categorie wordt haar aandeel in deze reserves toegelicht. De bestemmingsreserves staan vrij ter beschikking van de stichting. Eventuele aanvullende beperkingen zijn opgenomen bij de bestemmingsreserve in de toelichting op de balans.

GRONDSLAGEN VOOR RESULTAATBEPALING

Resultaatbepaling

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de baten en lasten met inachtneming van de hiervoor vermelde waarderingsgrondslagen.

Winsten zijn verantwoord in het jaar waarin de goederen zijn geleverd c.q. de diensten zijn verricht. Verliezen welke hun oorsprong vinden in het boekjaar zijn in aanmerking genomen zodra deze voorzienbaar zijn.

Exploitatiesubsidies

Exploitatiesubsidies worden ten gunste van de staat van baten en lasten gebracht in het jaar ten laste waarvan de gesubsidieerde uitgaven komen/waarvan de opbrengsten zijn gedeerd/waarvan het exploitatietekort zich heeft voorgedaan.

Lasten algemeen

De personeelskosten en andere kosten worden toegerekend aan de bestedingen in het kader van de doelstelling, de kosten van werving van baten aan de beheerkosten.

Personeelslasten

Pensioenregeling personeel

De voor het personeel geldende pensioenregelingen worden gefinancierd door afdrachten aan de pensioenuitvoerder. De verschuldigde premie wordt als last in de winst-en-verliesrekening verantwoord.

Als de reeds betaalde premiebedragen de verschuldigde premie overtreffen, wordt het meerdere opgenomen als overlopend actief voor zover sprake zal zijn van terugbetaling door het fonds of van verrekening met in de toekomst verschuldigde premies.

Indien er, naast de verplichting voor periodieke pensioenpremies, een verplichting bestaat voor per balansdatum opgebouwde pensioenrechten (backserviceverplichtingen), wordt de verplichting in de balans opgenomen tegen de contante waarde.

Uitmo 2017 (en 2016) waren er voor de vennootschap geen pensioenvorderingen en geen verplichtingen naast de betaling van de jaarlijks aan de pensioenuitvoerder verschuldigde premie.

Afschrijvingen

De afschrijvingen op de materiële vaste activa zijn berekend door middel van vaste percentages van de aanschaffingswaarde, op basis van de verwachte economische levensduur. Boekwinsten en -verliezen bij verkoop van materiële vaste activa zijn begrepen onder de afschrijvingen.

Financiële baten en lasten

De rentebaten en -lasten betreffen de op de verslagperiode betrekking hebbende renta-opbrengsten en -kosten.

4 TOELICHTING OP DE BALANS PER 31 DECEMBER 2017

ACTIVA

VASTE ACTIVA

1. Materiële vaste activa

	Machines en installaties	Inventaris	Vervoer-middelen	Totaal
	€	€	€	€
<i>Boekwaarde per 1 januari 2017</i>				
Aanschaffingswaarde	-	-	23.726	23.726
Cumulatieve afschrijvingen en waardeverminderingen	-	-	-395	-395
	-	-	23.331	23.331
<i>Mutaties</i>				
Investeringen	240.653	108.064	-	348.717
Desinvesteringen	-	-115.919	-	-115.919
Afschrijving desinvesteringen	-	115.919	-	115.919
Inbreng vanuit de fusie	-	3.578.866	-	3.578.866
Afschrijvingen	-	-27.537	-4.745	-32.282
Overige mutaties	-240.653	-46.494	-	-287.147
	-	3.612.899	-4.745	3.608.154
<i>Boekwaarde per 31 december 2017</i>				
Aanschaffingswaarde	240.653	3.571.011	23.726	3.835.390
Cumulatieve afschrijvingen en waardeverminderingen	-240.653	41.888	-5.140	-203.905
Boekwaarde per 31 december 2017	-	3.612.899	18.586	3.631.485

De investeringen in machines en installaties en inventaris welke volledig gedekt zijn vanuit de subsidiebaten zijn in één keer ten laste van de subsidie verwerkt. In 2017 bedraagt deze investering € 287.147.

Begin 2017 zijn de schepen van Stichting Bataviawerf overgedragen aan de Stichting Erfgoedpark Batavialand. Het juridisch eigendom van de schepen ligt bij de Stichting Historische Schepen Batavialand (met uitzondering van het Waterschip en de Flevo Aak).

De waardering is gebaseerd op het taxatierapport van juni 2014. In 2018 zal een nieuwe taxatie plaatsvinden van de schepen. Daarnaast zal het bestuur van de stichting in 2018 de waarderingsgrondslagen opnieuw beoordelen.

<i>Afschrijvingspercentages</i>		%
Machines en installaties		0
Inventaris		20
Vervoermiddelen		20

VLOTTENDE ACTIVA

2. Voorraden

	31-12-2017	31-12-2016
	€	€
Gereed product en handelsgoederen		
Winkel	58.507	-

3. Vorderingen

Handelsdebiteuren

Debiteuren	213.613	4.483
------------	---------	-------

Belastingen en premies sociale verzekeringen

Omzetbelasting	196.289	26.195
----------------	---------	--------

Overige vorderingen en overlopende activa

Nog te ontvangen bedragen	7.500	10.476
Nog te factureren projecten RWS	-	37.610
Vooruitbetaalde kosten	12.087	1.229
Rekening-courant HFA	14.765	-
SAMF 2017	12.975	-
Rekening-courant Flevofonds	6.007	-
Overige vorderingen en overlopende activa	13.619	-
Nog te ontvangen van Museumkaart	29.276	-
	96.229	49.315

KRESTON
Lentink Audit B.V.
30 MEI 2018
Paraaf voor
waarnekingdoeleinden 12

4. Liquide middelen

Rabobank
ING Bank N.V.
Kas
Gelden onderweg

	31-12-2017	31-12-2016
	€	€
Rabobank	787.452	-
ING Bank N.V.	286.243	189.785
Kas	12.946	-
Gelden onderweg	687	-
	1.087.328	189.785

De liquide middelen staan ter vrije beschikking van de stichting.

KRESTON
Lentink Audit B.V.
30 MEI 2018
Paraaf voor
waarnekingdoeleinden 13

PASSIVA

5. Stichtingsvermogen

	2017	2016
	€	€
Continuïteitsreserve		
Stand per 1 januari	32.811	-
Dotatie	1.224.920	-
Resultaatbestemming	28.732	32.811
Stand per 31 december	1.286.463	32.811

De aard van de reserve is het dekken van de fluctuaties in het resultaat van Stichting Erfgoedpark Batavialand.

Een nadere toelichting hierop is in het bestuursverslag uiteengezet.

De dotatie aan de continuïteitsreserve is het gevolg van de fusie van de Bataviawerf met Stichting Erfgoedpark Batavialand per 1 juli 2017 en de integratie van de museale- en onderzoeksactiviteiten van het voormalig Nieuw Land Erfgoedcentrum in Batavialand per diezelfde datum.

	31-12-2017	31-12-2016
	€	€
Bestemmingsreserves		
Bestemmingsreserve IJsselkogge	8.974	8.974
Bestemmingsreserve Scheepsbouw	240.058	-
Bestemmingsreserve Activa doelstelling	2.153.284	-
Bestemmingsreserve stormschade Batavia	35.740	-
	2.438.056	8.974

	2017	2016
	€	€
<i>Bestemmingsreserve IJsselkogge</i>		
Stand per 1 januari	8.974	8.974
Stand per 31 december	8.974	8.974

De bestemmingsreserve IJsselkogge is ter dekking van de mogelijke toekomstige aanvullende kosten voor de IJsselkogge.

	2017	2016
	€	€
<i>Bestemmingsreserve Scheepsbouw</i>		
Stand per 1 januari	-	-
Dotatie	252.000	-
Resultaatbestemming	-11.942	-
Stand per 31 december	240.058	-

De bestemmingsreserve Scheepsbouw is ter dekking van de toekomstige kosten ten behoeve van de scheepsbouw.

De dotatie aan de bestemmingsreserve Scheepsbouw is het gevolg van de fusie van de Bataviawerf met Stichting Erfgoedpark Batavialand per 1 juli 2017 en de integratie van de museale- en onderzoeksactiviteiten van het voormalig Nieuw Land Erfgoedcentrum in Batavialand per diezelfde datum.

	2017	2016
	€	€
<i>Bestemmingsreserve Activa doelstelling</i>		
Stand per 1 januari	-	-
Dotatie	2.153.284	-
Stand per 31 december	2.153.284	-

De dotatie aan de bestemmingsreserve activa doelstelling is het gevolg van de fusie van de Bataviawerf met Stichting Erfgoedpark Batavialand per 1 juli 2017 en de integratie van de museale- en onderzoeksactiviteiten van het voormalig Nieuw Land Erfgoedcentrum in Batavialand per diezelfde datum.

	2017	2016
	€	€
<i>Bestemmingsreserve stormschade Batavia</i>		
Stand per 1 januari	-	-
Dotatie	35.740	-
Stand per 31 december	35.740	-

De bestemmingsreserve stormschade Batavia is ter dekking van de toekomstige kosten welke gemaakt zullen worden als gevolg van eventuele stormschade aan het schip Batavia.

De dotatie aan de bestemmingsreserve stormschade Batavia is het gevolg van de fusie van de Bataviawerf met Stichting Erfgoedpark Batavialand per 1 juli 2017 en de integratie van de museale- en onderzoeksactiviteiten van het voormalig Nieuw Land Erfgoedcentrum in Batavialand per diezelfde datum.

	2017	2016
	€	€
<i>Bestemmingsreserve Scheepsbouw</i>		
Stand per 1 januari	-	-
Dotatie	252.000	-
Resultaatbestemming	-11.942	-
Stand per 31 december	240.058	-

De bestemmingsreserve Scheepsbouw is ter dekking van de toekomstige kosten ten behoeve van de scheepsbouw.

De dotatie aan de bestemmingsreserve Scheepsbouw is het gevolg van de fusie van de Bataviawerf met Stichting Erfgoedpark Batavialand per 1 juli 2017 en de integratie van de museale- en onderzoeksactiviteiten van het voormalig Nieuw Land Erfgoedcentrum in Batavialand per diezelfde datum.

Bestemmingsreserve Activa doelstelling

	2017	2016
	€	€
Stand per 1 januari	-	-
Dotatie	2.153.284	-
Stand per 31 december	2.153.284	-

De dotatie aan de bestemmingsreserve activa doelstelling is het gevolg van de fusie van de Bataviawerf met Stichting Erfgoedpark Batavialand per 1 juli 2017 en de integratie van de museale- en onderzoeksactiviteiten van het voormalig Nieuw Land Erfgoedcentrum in Batavialand per diezelfde datum.

Bestemmingsreserve stormschade Batavia

	2017	2016
	€	€
Stand per 1 januari	-	-
Dotatie	35.740	-
Stand per 31 december	35.740	-

De bestemmingsreserve stormschade Batavia is ter dekking van de toekomstige kosten welke gemaakt zullen worden als gevolg van eventuele stormschade aan het schip Batavia.

De dotatie aan de bestemmingsreserve stormschade Batavia is het gevolg van de fusie van de Bataviawerf met Stichting Erfgoedpark Batavialand per 1 juli 2017 en de integratie van de museale- en onderzoeksactiviteiten van het voormalig Nieuw Land Erfgoedcentrum in Batavialand per diezelfde datum.

Bestemmingsfonds

In 2017 is een bedrag van € 10.000 gedoteerd aan de bestemmingsfonds als gevolg van de fusie van de Bataviawerf met Stichting Erfgoedpark Batavialand per 1 juli 2017 en de integratie van de museale- en onderzoeksactiviteiten van het voormalig Nieuw Land Erfgoedcentrum in Batavialand per diezelfde datum.

Het bedrag van € 10.000 is ontvangen van Stichting Maritiem Centrum in verband met de liquidatie van deze stichting in het jaar 2013. De gelden zijn met het oormerk scheepsbouw toegekend.

Het volledige bedrag van € 10.000 is in 2017 benut vanuit de resultaatbestemming. Hierdoor is het saldo ultimo 2017 nihil (2016: nihil).

6. Langlopende schulden

	31-12-2017	31-12-2016
	€	€
Schulden aan kredietinstellingen		
Lening Gemeente Lelystad	51.381	-

	2017	2016
	€	€
<i>Lening Gemeente Lelystad</i>		
Stand per 1 januari	-	-
Nieuwe consolidaties	119.891	-
Aflossing	-34.255	-
Stand per 31 december	85.636	-
Aflossingsverplichting komend boekjaar	-34.255	-
Langlopend deel per 31 december	51.381	-

Deze lening ad € 290.000 is verstrekt ter financiering. Aflossing vindt plaats over een periode van 13,5 jaar. Het rentepercentage bedraagt 4,35%. De halfjaarlijkse aflossing bedraagt € 17.217.

7. Kortlopende schulden

	31-12-2017	31-12-2016
	€	€
Aflossingsverplichtingen langlopende schulden		
Leningen	34.255	-

	31-12-2017	31-12-2016
	€	€
Belastingen en premies sociale verzekeringen		
Loonheffing	113.386	-
Pensioenen	22.985	-
	<u>136.371</u>	<u>-</u>
Overlopende passiva		
Vakantiegeld	61.334	-
Vakantiedagen	60.641	-
Rente en kosten rekening-courant	1.242	-
Nettoloon	3.991	-
Nog te betalen kosten	63.268	27.814
Vooruitontvangen subsidiegelden Provincie Flevoland	58.437	57.177
EVS Project	22.748	-
Te besteden subsidie RWS	52.112	-
Borg parkeerkaarten	2.160	-
Te besteden subsidie RCE	369.757	-
	<u>695.690</u>	<u>84.991</u>

Niet in de balans opgenomen verplichtingen

Meerjarige financiële verplichtingen

Huurverplichting

Door de Stichting Erfgoedpark Batavialand is een meerjarige financiële verplichting aangegaan tot en met 2021 terzake van huur van bedrijfsruimte € 24.414 per jaar.

Voor de huur van de ruimte (Bataviawerf) gelegen aan de Oostvaardersdijk te Lelystad is een huurovereenkomst aangegaan voor de duur van onbepaalde tijd, ingaande op 1 maart 2011. De huur bedraagt circa € 20.045 per jaar.

Voor de huur van de opslagruimte gelegen aan de Oostvaardersdijk te Lelystad is een tijdelijke huurovereenkomst aangegaan ingaande op 1 maart 2011. De huur bedraagt circa € 7.300 per jaar.

Met ingang van 1 juli 2017 is een nieuwe huurovereenkomst aangegaan met een looptijd van 10 jaar voor de huur van kantoor-, expositie, depot- en overige ruimten. De jaarlijkse huurverplichting bedraagt € 557.191 per jaar.

Leasing

Er is een leaseovereenkomst voor de printers afgesloten. Deze brengt jaarlijks een verplichting mee van € 9.100. De leaseovereenkomst heeft een looptijd van 72 maanden en is afgesloten per 1 juli 2017.

5 TOELICHTING OP DE STAAT VAN BATEN LASTEN OVER 2017

	Realisatie 2017	Begroting 2017	Realisatie 2016
	€	€	€
8. Subsidiebatens			
Subsidie Provincie Flevoland (ontwikkelgeld)	665.181	-	45.850
Subsidie Provincie Flevoland Provinciaal Depot	77.410	246.154	-
Subsidie RCE	320.018	621.000	120.943
Subsidie Provincie Flevoland Provinciaal Assistent	22.436	-	-
Subsidie Provincie Flevoland Provinciaal Bodamvondsten	141.613	-	-
Subsidie Provincie Flevoland SAMF	119.000	-	-
Subsidie Provincie Flevoland (exploitatiegeld)	729.392	1.458.783	-
Subsidie EVS	27.336	-	-
	<u>2.102.386</u>	<u>2.325.937</u>	<u>166.793</u>

Exploitatiesubsidie

De Provincie Flevoland verstrekt jaarlijks een exploitatiesubsidie aan Stichting Erfgoedpark Batavialand conform de Algemene subsidieverordening Flevoland 2012 en de nota Cultuurbeleid 2017-2020 en programmabegroting 2017 (onderdeel Cultuur) van de Provincie Flevolandt.

Het betreft een meerjarige afspraak.

Jaarlijks dient Stichting Erfgoedpark Batavialand de subsidie aan te vragen voor het daaropvolgende kalenderjaar.

Voor de subsidievaststelling dient Stichting Erfgoedpark Batavialand jaarlijks voor 1 mei een jaarrekening met controleverklaring in. Voor de verantwoording van 2017 is hiervoor uitstel verleend tot 1 juni.

Overige subsidies

Alle overige subsidies hebben een langlopend karakter en dienen na afloop afgerekend te worden.

Analyse staat van baten en lasten

De analyse van de staat van baten en lasten is in het bestuursverslag opgenomen.

9. Overige baten

	2017	2017	2016
Donaties	194.346	203.500	3.350
Scheningen	3.000	53.928	222.614
Sponsoring	7.810	17.298	-
Giften	5.000	100.000	-
Entreegelden	707.637	700.078	-
Winkel	95.514	129.050	-
Horeca	135.439	205.433	-
Zaalhuur	37.441	70.716	-
Overige baten	58.773	315.205	-
	<u>1.244.960</u>	<u>1.795.208</u>	<u>225.964</u>

Besteed aan de doelstellingen

10. Project IJsselkogge

Project IJsselkogge	85.453	118.862	222.979
---------------------	--------	---------	---------

KRESTON
Lentink Audit B.V.
30 MEI 2018
Plaats voor
waarmerkingsdoeleinden 19

11. Lasten overige baten

Entreegelden	72.495	58.824	-
Winkel	51.074	67.885	-
Horeca	111.365	165.242	-
Evenementen	7.080	8.140	-
Kosten cultuurparticipatie Flevoland	2.500	-	-
	<u>244.514</u>	<u>297.891</u>	<u>-</u>

12. Personeelslasten

Lonen en salarissen	826.703	1.162.714	-
Sociale lasten	133.465	193.042	-
Pensioenlasten	100.363	154.434	-
Overige personeelskosten	613.583	606.672	43.576
	<u>1.674.114</u>	<u>2.116.862</u>	<u>43.576</u>

Overige personeelskosten

Inhuur personeel	427.360	416.581	156.618
Reislastenvergoedingen	23.695	44.356	-
Kilometervergoeding	1.023	-	-
Onkostenvergoedingen	2.149	-	-
Werkkleding	41.985	-	-
Kantinelasten	27.290	21.594	-
Opleidingslasten	14.702	29.181	-
Ziekteverzuimverzekering	22.530	51.359	-
Arbodienst	1.287	-	-
Kosten directeur	-	-	6.000
Wervingskosten	29.728	-	-
Overige personeelslasten	21.834	43.601	11.793
Doorberekende overige personeelslasten	-	-	-130.835
	<u>613.583</u>	<u>606.672</u>	<u>43.576</u>

Bezoldiging van de directeur-bestuurder

Op grond van R.J. 640.413 wordt geen melding gemaakt van de bezoldiging van de directeur-bestuurder aangezien de opgave is te herleiden tot een enkele natuurlijk persoon.

Personeelsleden

Bij de vennootschap waren in 2017 gemiddeld 19 personeelsleden (in fte's) werkzaam (2016: -).

	2017	2016
Onderverdeeld naar:		
Algemeen	19	-

KRESTON
Lentink Audit B.V.
30 MEI 2018
Plaats voor
waarmerkingsdoeleinden 20

STICHTING ERFGOEDPARK BATAVIALAND
LELYSTAD

	Realisatie 2017	Begroting 2017	Realisatie 2016
	€	€	€
13. Afschrijvingen			
Materiële vaste activa	32.282	57.138	395
14. Lasten beheer en administratie			
Huisvestingslasten	572.351	936.026	52.595
Exploitatielasten	218.683	253.035	-
Kantoorlasten	200.963	204.332	16.351
Autokosten	5.313	-	-
Verkooplasten	95.290	56.252	-
Algemene lasten	202.630	68.775	24.050
	<u>1.295.230</u>	<u>1.518.420</u>	<u>92.996</u>
<i>Huisvestingslasten</i>			
Huur onroerende zaak	375.659	614.870	27.087
Energiekosten	104.391	137.656	-
Onderhoud onroerende zaak	28.972	43.842	-
Onroerendezaakbelasting	5.845	11.353	-
Beveiligingslasten	7.780	24.896	6.851
Verzekering	2.022	2.030	-
Schoonmaaklasten	84.575	94.325	-
Verhuiskosten	-	-	18.657
Overige huisvestingslasten	8.588	7.054	-
Doorbelaste huisvestingslasten	-45.481	-	-
	<u>572.351</u>	<u>936.026</u>	<u>52.595</u>
<i>Exploitatielasten</i>			
Kleine aanschaffingen	11.133	-	-
Kosten onderhoud tentoonstelling	45.773	134.810	-
Kosten documentatie en collectievorming	13.145	-	-
Tentoonstellingen	148.632	118.225	-
	<u>218.683</u>	<u>253.035</u>	<u>-</u>
<i>Kantoorlasten</i>			
Kantoorbenodigdheden	9.807	5.778	-
Drukwerk	12.552	10.099	2.010
Onderhoud inventaris	1.328	-	-
Automatiseringslasten	143.545	109.926	12.067
Telefoon	12.070	-	-
Porti	8.173	28.851	2.186
Contributies en abonnementen	15.178	21.011	88
Verzekering	13.271	22.394	-
Overige kantoorlasten	39	6.273	-
Doorbelaste kantoorlasten	-15.000	-	-
	<u>200.963</u>	<u>204.332</u>	<u>16.351</u>

KRESTON
Lentink Audit B.V.
30 MEI 2018 21
Paraaf voor
waarmerkingsdoeleinden

STICHTING ERFGOEDPARK BATAVIALAND
LELYSTAD

	Realisatie 2017	Begroting 2017	Realisatie 2016
	€	€	€
<i>Autokosten</i>			
Motorrijtuigenbelasting	348	-	-
Overige autolasten	4.965	-	-
	<u>5.313</u>	<u>-</u>	<u>-</u>
<i>Verkooplasten</i>			
Advertentie en marketing	91.099	53.359	-
Representatielasten	961	2.284	-
Reis- en verblijflasten	1.019	-	-
Provisies	817	-	-
Dotatie voorziening dubieuze debiteuren	-1.158	609	-
Overige verkooplasten	2.552	-	-
	<u>95.290</u>	<u>56.252</u>	<u>-</u>
<i>Algemene lasten</i>			
Accountantslasten	58.719	36.134	10.523
Administratielasten	65.517	-	12.568
Advieslasten	59.435	-	4.802
Juridische lasten	2.000	2.538	-
Verzekeringen	16.506	-	582
Overige algemene lasten	453	30.103	577
Doorberekende algemene lasten	-	-	-5.000
	<u>202.630</u>	<u>68.775</u>	<u>24.050</u>
15. Financiële baten en lasten			
Rentelasten en soortgelijke kosten	-8.963	-11.010	-
<i>Rentelasten en soortgelijke kosten</i>			
Rente en lasten bank	4.616	3.096	-
Rentelasten lening	4.347	7.914	-
	<u>8.963</u>	<u>11.010</u>	<u>-</u>

KRESTON
Lentink Audit B.V.
30 MEI 2018 22
Paraaf voor
waarmerkingsdoeleinden

6 OVERIGE TOELICHTINGEN

Gebeurtenissen na balansdatum

Er zijn geen gebeurtenissen na balansdatum geweest, die van invloed zijn op het beeld van de jaarrekening 2017.

Ondertekening bestuur voor akkoord

Lelystad, 30 mei 2018

H. Maris

C. van Bommel

KRESTON
Lentink Audit B.V.
30 MEI 2018
Pagaaf voor
waarmerkingsdoeleinden 23

KRESTON
Lentink Audit B.V.
30 MEI 2018
Pagaaf voor
waarmerkingsdoeleinden

OVERIGE GEGEVENS**1 CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT**

Aan: de Raad van Toezicht en bestuur van Stichting Erfgoedpark Batavialand statutair gevestigd te Lelystad

*A. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2017***Ons oordeel**

Wij hebben de in dit rapport opgenomen jaarrekening 2017 van Stichting Erfgoedpark Batavialand te Lelystad gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Erfgoedpark Batavialand per 31 december 2017 en van het resultaat over 2017 in overeenstemming met de in Nederland geldende RJ-Richtlijn 640.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2017;
2. de winst-en-verliesrekening over 2017;
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Erfgoedpark Batavialand zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (VIO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

B. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- het bestuursverslag;
- de overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van RJ-Richtlijn 640 Organisaties zonder winststreven vereist is.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

OVERIGE GEGEVENS

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Richtlijn voor de jaarverslaggeving voor kleine organisaties zonder winststreven en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de overige gegevens in overeenstemming met RJ-Richtlijn 640 Organisaties zonder winststreven/winststreven.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met RJ-Richtlijn 640 Organisaties zonder winststreven. In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de onderneming in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de stichting te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de onderneming haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De Raad van Toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de stichting

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

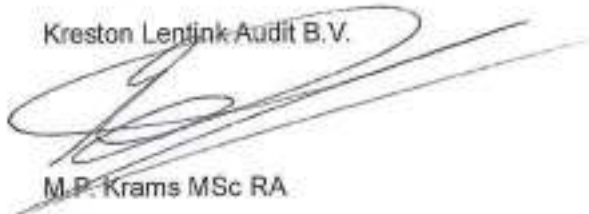
Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de entiteit;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de onderneming haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een onderneming haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met de met governance belaste personen onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Almere, 30 mei 2018

Kreston Lentink Audit B.V.

M.P. Krams MSc RA

